

Ocb (Kef., snät)

Ex A.

YTTERLIGARE

HANDLINGAR

I

RÄTTEGÅNGEN

emellan

Löjtnanten Freidenfelt

och

Trädgårdsmästaren Bergqvist,

*rörande den sednares vägran för den förre att träda i
giftermål med hans dotter.*

STOCKHOLM,

F. D. SCHULTZE'S BOKTRYCKERI,

1848.

*Utdrag af Protokollet, hållet hos
Stockholms Kämnersrätts Tredje
Afdelning den 1 Februari 1848.*

S. D. Trädgårdsmästaren Sven Bergqvist hade erhållit stämning till denna dag å hr löjtnanten Fredrik Daniel Freidenfelt och sin dotter Maria Chorlotta Bergqvist, hr kyrkoherden Nils Johan Ekdahl samt hrr löjtnanterne Carl K. Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg, på grund af en ansökning af följande lydelse:

”Till Stockholms Stads Kämnersrätt!

Sedan jag hos pastors-embetet för Adolf Fredrika församling, i vittnens närvaro, förbjudit all fortsättning af den lysning till äktenskap emellan min dotter Maria Charlotta och hr löjtnanten Freidenfelt, som u'an mitt samtycke och utan att den rättegång, som löjtnant Freidenfelt i detta afseende emot mig anställt, genom laga kraftvannen dom afslutats, blifvit af bemäldte pastors-embete verkställt inom samma Adolf Fredriks församling, den 2 dennes, samt jag likaledes, på sätt lag bjuder, för denna inställelse, hos Kongl. Öfverståthållare-embetets kansli ställt föreskrifven borgen, äfvensom genast derefter om lysningens ogillande utverkat stämning till denna stads Kämnersrätts 3:dje afdelning, hvarest detta mål skulle i dag förekomma, så har jag med förvåning nyss erfarit, att lysning till nämnde äktenskap ånyo försiggått förliden gårdag, inom förenämnde församling, äfvensom att hr kyrkoherden Ekdahl sammanvigt bemälda min dotter med herr löjtnant Freidenfelt.

Härvid företer sig en sådan mängd af olagligheter, att man knappast kan föreställa sig möjligheten deraf inom ett civiliseradt samhälle. Sålunda har lysningen blifvit verkställd inom Adolf Fredrik, ehuru jag, tillika med

alla mina barn, är boende inom S:t Catharina församling, och jag icke lemnat något samtycke för min dotter Maria Charlotta att annorstädes bosätta sig; likaledes har löjtnant Freidenfelt lägrat min dotter, sedan i följd af min vägran till det sökta äktenskapet, rättgång derom varit vid domstol anhängig, till följd hvaraf enligt 2 kap. 10 §. Giftermåls-balken, äktenskap honom och min dotter emellan är i lag uttryckligen förbudet, och var således mitt samtycke till lysningen desto mera ovillkorligt, som detta brottsliga förhållande varit för hr kyrkoherden så väl bekant, att han sjelf i kyrka intagit min dotter, efter det foster som af detta lägersmål varit en följd. Derjemte har löjtnant Freidenfelt vid pastors embetet producerat och hr kyrkoherden Ekdahl antagit ett uppenbarligen sanningsiutygande af herrar löjtnanterne Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg, bland annat derom, att min dotter skulle vara hr Freidenfels "*trolöfvade hustru*", och att "*vederbörandes samtycke*" icke hindrade det sökta äktenskapet, ehuru det icke kunnat vara bemäldte herrar löjtnanter obekant, att samtycke af mig, såsom obestriddigen min dotters giftoman, ovillkorligen erfordrats både för trolöfvning och lysning, samt att då jag icke meddelat något sådant, någon trolöfvning icke heller kunnat ega rum, äfvensom att vederbörandes samtycke således verkligen saknades och följsaktligen utgjorde laga hinder för den begärda lysningen; att hr löjtnanten Freidenfelt emot stadgandet uti 1 kap. 1 §. Giftermåls-balken från mig såsom hennes fader lockat nämnde min dotter med mera, som tydligen ådagalägger att inga medel, ehuru brottsliga som helst, varit obegagnade för vinnandet af den lagstridiga förenigen.

Jag föranlätas alltså härmedelst i ödmjukhet begära laga kallelse och stämning å hr löjtnant Fred. Freidenfelt och min dotter Maria Charlotta, äfvensom å hr kyrkoherden N. J. Ekdahl samt hrr löjtnanterne C. L. Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg till denna stads Kämnersrätt för att genomgå följande påståenden, nemligen:

1:o Att den vigsel, som på förevarande sätt egt rum emellan hr löjtnant Freidenfelt och min dotter Maria Charlotta, må, såsom i alla hänseenden olaglig, blifva ogillad och upphäfvnen, samt att sålunda min dotter må uti det

derigenom tillkomna äktenskapet blifva från hr löjtnanten lagligen skjdd.

2:o Att herr löjtnant Freidenfelt må med stöd af 2 kap. 10 §. Giftermåls-balken, 22 kap. 5 §. och 53 kap. Missgernings-balken åläggas laga ansvar. samt att han och min dotter förbjudas att i lagligt äktenskap med hvarandra inträda.

3:o Att hr kyrkoherden Ekdahl samt hrr löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg må för deras i denna fråga klandervärda och laglösa förfarande ådömas det ansvar, som med lag och sakens beskaffenhet kan vara öfverensstämmande.

4:o Att så väl hr löjtnant Freidenfelt som de öfriga nu tilltalade må, en för alla och alla för en, hvilken som bäst gälda gitter, ersätta mig all den kostnad, skada och lidande, som af deras lagstridiga handlingssätt redan varit, och än ytterligare kan blifva en följd. Hvarforutan öppen talan förbehålles uti allt hvad med detta mål nu eger, eller framdeles kan få gemenskap, äfvensom ersättning för rättegångs-omkostnaderne. Stockholm den 18 Jan. 1848.

Soen Bergqvist,

Trädgårdsmästare.^o

Vid målets företagande inställde sig trädgårdsmästaren Bergqvist, genom befullmäktigadt ombud, hr auditören Carl Axel L'Orange, samt ä hr löjtnanten Freidenfels och kärandens dotters vägnar, hr kapitenen Carl Adam Silfverbjelm och tillstädeskom hr kyrkohorden Ekdahl personligen, hvaremot hrr löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg, ehuru, enligt hvad vederbörande stadstjenare anmälte, behörigen stämde, icke läto sig afhöra.

Den ingifne stämmings ansöknings upplästes, hvar efter och sedan af hr kyrkoherden Ekdahl och hr kapitenen Silfverbjelm blifvit anmäldt, att den sednare åtagit sig att den förre i rättegången biträda, hr auditören L'Orange, till närmare utveckling af käromålet anförde, att hans hufvudman under förbehåll af det skadestånd, som blifvit i stämmings-ansöknings yrkadt, inbegrep allt hvad hr löjtnanten Freidenfelt för den ifrågavarande vigselns upphäfvande kunde komma att uppbära af Bergqvists ofvan-

bemålde dotters modernearf och att påståendet om ansvarighet härför rigtades emot samtliga de tilltalade; och ingaf hr auditören:

1:o Till bevis derom att Bergqvist icke tillåtit sin dotter att sammanflytta med Freidenfelt och ho tillsammans med honom, utan tvertom sedan sammanflyttningen skett, hos Justitie-kollegium och förmyndarekammaren här i staden deremot protesterat, följande bestyrkta transumt af ett utdrag af Justitie-kollegii protokoll för den 21:sta *Oktober sisttidet* är: "Utdrag af protokollet hållet hos Stockholms stads Justitie-kollegium och Förmyndare-kammare följande dagar år 1847.

Den 21 Oktober. S. D. Föredrogs en af ogifta Charlotta Bergqvist, till Justitie-kollegium och Förmyndarekammaren ingifven, så lydande ansökning: Titt. "Då Justitie-kollegium numera stadfästat en arfförening emellan min käre fader och hans omyndiga barn, och denna förening tilldelar mig ett icke obetygligt belopp utöfver hvad arfskiftet upptager, så ock då det hinder sålunda är andanröjdt, som motiverade Kollegii utslag å en min föregående ansökan i samma ämne, anhåller jag vördsamt och under åberopande af de flere skäl jag då androg, att till nödvändigaste behof för mig och barn, få såsom bidrag och genom afräkning i arfföreningen tilldelte belopp, lyfta 333 rdr 16 sk. bko, och hoppas så mycket heldre bifall till denna min ansökan, som dessa medel, genom sättet för deras tillkomst, kunna anses vara i min hand förvärfd egendom, och ändamålet med deras begagnande är att vinna besparing för framtiden. Stockholm den 11 Oktober 1847.

Charlotte Bergqvist.

Vid ärendets förefagande inställde sig sökanden, genom behörigen befullmäktigadt ombud hr kapitenen Carl Silfverhjelm och för trädgårdsmästare-åldermannen Sven Bergqvist hr auditör C. A. L'Orange, enligt företedd fullmakt, hvarjemte sökandens förmyndare hr direktören Ohman personligen kom tillstädes. Förmälände auditören L'Orange, på gifven anledning, att hans hufvudman, åldermannen Bergqvist, icke ville medgifva sin dotter berörde yrkande att utbekomma 333 rdr 16 sk. bko, helst han derigenom skul-

le, såsom orden föllo, "lägga hyende under lasten" och befrämja hennes otillbörliga lefnadssätt; och åberopade i öfrigt hr auditören det skriftliga anförande han, under den 30 sistlidne September i anledning af en med förevarande dylik ansökning utaf mamsell Bergqvist till kollegium ingifvit och hvilket anförande var af följande lydelse: "Titt. Att finna min dotters namn tecknad under en skrift, der en skyldig aktning både för hennes egen fader och för religionens, den qvinliga dygdens och ärbarhetens fordringar blifvit i så hög grad åsidosatte, som uti den med mig kommunicerade och härhos i ödmjukhet återgående skrifvelsen smärtar mig djupt och skulle än hårdare smärta mig, om icke mitt eget samvete frikallade mig ifrån att någonsin hafva varit, på sätt denna skrifvelse innefattar, "sträng, oblidkelig och oförsonlig," emot något af mina barn, samt jag tillika är öfvertygad, det alla de, som känna mina husliga förhållanden, skola lemna mig det vittnesbörd att jag, långt ifrån att hafva gjort mig saker till en sådan beskylning, tvertom alltid sökt uppfylla mina barns önsknin- gar, i händelse de neml. varit förenliga med deras egen välfärd och ett anständigt lefnadssätt. Förhållandet är emellertid följande: Allt ifrån den stund min dotters mö- dernearf olyckligtvis blifvit ett mål för löjtnanten Freidenfeldts allmänt kända penningefrierier, har han icke lem- nat några hemödanden osparda för att bringa nämnde min dotter på förförelsens och sedeslöshetens väg. Han våga- de väl icke visa sig i mitt hus, men förföljde henne der- emot på gator och andra ställen, så att jag för bevaran- det af hennes goda namn och rykte, nödgades inackorde- ra henne uti ett bättre hus på landet, eller hos inspekto- ren Widforss på Wängsjöberg; uti detta välkända hus uppehöll hon sig äfven under fyra månaders tid, till dess det, i slutet af år 1845 behagade löjtnant Freidenfelt att utan min vetskap och tvert emot hennes värdsfolks förbud, bortföra henne derifrån.

Derefter återkom hon i mitt hus, hvarest emellertid hr Freidenfelt aldrig vågade visa sig, men i slutet af De- cember månad förledet år begaf Charlotte sig helt oför- modadt hemifrån, utan att likväl derom eller om orsaken dertill underrätta mig. Det yppade sig likväl snart att

oaktadt all min vaksamhet, det likväl lyckats Freidenfelt förstöra hennes oskuld, och att hon till följd deraf såg sig nödsakad afflytta till någon, för hennes olyckliga belägenhet vanlig lokal, och som jag fann detta arrangement vara tyvärr af behofvet påkalladt, har jag ej lagt mig deremot i hopp att hon med fördöljande af sitt felateg hade för afsigt, att ångra och bättra sig och har jag derföre under sistförflutne 9 månaders tid kontant lemnat henne till understöd den icke så obetydliga summan af 366 rdr 32 sk. bko.

Min förhoppning att återse Charlotte på förbättringens väg blef likväl på ett sårande sätt, gäckad, genom i ödmjukhet bifogade skrifvelse hvaraf jag beklagligen fann det hon icke allenast var förförd utan äfven till sina begrepp förvillad till den grad, att hon ansåg sig verkligen vara gift med sin förförare, ehuru hvarken trolofsning eller vigsel egt rum. Uti mitt svar å denna skrifvelse sökte jag leda hennes uppmärksamhet på vådan af hennes olyckliga förvillelse, äfvensom på det stötande och emot både Guds och verldslig lag stridiga uti det lefnadssätt, hvartill hon ville att jag skulle lemna henne medel, äfvensom jag tillkännagaf min önskan att hon genast borde återflytta till mig, der hon likasom förr icke behöfde befara någon brist på sina förnödenheter. Enär jag nu derjemte blifvit, på sätt närlagda handling från hr löjtnant Freidenfels trolofvade fästmö utvisar, inför domstol angifven för delaktighet uti bemälte löjtnants och min dotters uti samma skrift åtalade förbrytelse, så torde kollegium benäget finna, det jag hvarken kan eller bör medgifva min dotters begäran, utan måste jag tvertom, och under återopande af 8:de § af kongl. instruktionen för kollegium af den 12 December 1764 i ödmjukhet anhålla, det kollegium benäget täcktes, på sätt kollegium finner tjenligt, tillhålla min dotter, att genast öfvergifva dess anställiga umgänge med dess förförare och deremot återflytta till mig, der hon hädanefter, likasom hittills, har att förvänta ett ömt och faderligt bemötande. Stockholm den 30 Sept. 1847.

S. Bergqvist,

gen. C. A. L'Orange, enligt fullmakt.

— — — — —
 — — — — —
 Är och dagar som förr skrifne stå. På Kollegii vägnar.

C. W. Rydvall.

I de transumerade delar lika lydande med originalet intyga C. Sillén, musik-direktör. C. A. Westin, handelsbokhållare.

2:o Till bestyrkande deraf att Bergqvist ännu vid den tid då hr löjtnanten Freidenfelt anhängiggjorde rättegång emot Bergqvist i anledning af dennes vagran att bifalla äktenskap emellan hr löjtnanten och Bergqvists dotter, icke gifvit samtycke hvarken till trolofsning eller lysning till äktenskap dem emellan, i bestyrkt afskrift följande utaf Freidenfelt till Bergqvists aflätne handling. "Sthlm d. 31 Okt. 1845. S. T. Hr ålderman S. Bergqvist! Sedan jag förgäfvades iakttagit allt, hvad så väl mitt eget förnuft föreskrifvit, som ock äldre aktade personers råd, för att på vänskaplig väg erhålla hr åldermaos samtycke till min förening med dess dotter, har ålderman tvingat mig till det obehagliga steg att nödgas anlita lagen derom. —

— — — — —
 — — — — —
 Åldermannen är ej den förste far, och blifver vid Gud ej den siste, som mot sin vilja nödgas gifva sitt samtycke till en förening, som icke ingår i dess åsigter; jag kan respektera en kraftig vilja, men aldrig ett blindt motstånd, hvars fortsättande endast medför resultater, som äro och blifva kränkande. Lagen dömmar oss emellan, och det blifver sedan jag, som i stöd deraf äfven kommer att gå lagligen tillväga: Så väl forrättade bouppteckning som arfskifte, med flere förbällanden, komma att, i enlighet dermed, tillintetgöras; att med ed styrka uppgifter, blifver sedan de beklagliga åtgärder, hvilka jag tvingas att påfordra — och allt detta olyckliga, ledsamma och chikanerande förfarande, en följd af en oförklarlig ovilja — hvaremot, om vi på vänskapligt sätt, och såsom aktningvärdt folk emellan brukligt är, uppgjorde denna vigtiga angelägenhet, skall jag ej blifva svår att komma öfverens med; denna uppgörelse kan bäst ske genom 3:dje man, och sålunda alla personligheter undvikas — om ålderman vill gifva sitt skriftliga samtycke till prestförlofsning, är

randes samtycke, laga ålder, sörjetid, afvittring samt behörigt vittnesbörd äro hinderlöse att träda med hvarannan i äktenskap, sådant varder af oss undertecknade, vid ansvar efter lag, härmed egenhändigt försäkradt. Stockholm den 24 Dec. 1847. O. Ekenstjerna. Hjalmar Stackelberg. Rätteligen utdraget, betygar, Stockholm den 3 Januari 1848. N. J. Ekdahl, P. i Ad. Fr."

"Att förestående tvenne afskrifter äro lika lydande med deras originsler, iotyga Joh. F. Ekberg, Trädgårdsmästare. C. Silién, Musik-direktör."

Efter det berörde handlingar blifvit uppläste, tillkännagaf hr auditören L'Orange att Bergqvist hos Stockholms stads Konsistorium gjort anmälan om hr kyrkoherden Ekdahls nu åtalade förseelse och ingaf hr auditören till bestyrkande häraf följande handling:

Till Stockholms Stads Högvärdige Konsistorium!

Pastors-embetet inom Adolf Fredriks församling här i staden har på ett nästan otroligt sätt tillåtit sig så vådliga missbruk af embetets magt och myndighet, att Prest-embetets värdighet, lagernes helgd och sedlighetens vidmagthållande inom samhället högt påkalla en allvarsam tillrättavisning deraf. Kyrkoherden inom samma församling hr Nils Johan Ekdahl har nemligen, med åsidosättande af nästan alla i lag och laga stadgar föreskrifne former, samt till och med tvärt emot uttryckliga förbud, den 16 dennes sammanviggt min dotter Maria Charlotta Bergqvist med hr löjtnanten Fredrik Freidenfelt. Hvad härvid ligger hr kyrkoherden Ekdahl till last är i synnerhet följande, hvarföre jag, som påstår det vigseln må anses ogild, härmedelst å honom yrkar laga ansvar, nemligen:

1:o Eburu Kongl.förordningen den 21 November 1794 förbjuder prest "vid embetets förtust", att till äktenskap lysa uti annan församling än den, hvarest bruden sitt rätta bo och hemvist hafver, så har likväl hr kyrkoherden låtit verkställa lysning för nämnde min dotter inom förberörde församling, oaktadt jag med alla mina barn hafva vårt bo och hemvist inom S:t Catharina församling, och jag långt ifrån att hafva lemnat min dotter någon tillåtelse att annorstädes bosätta sig, tvärtom inför denna stads Justitie-

kollegium och Förmyndare-kammare klagat deröfver att hon låtit af löjtnant Freidenfelt förleda sig till ett olofligt öfvergifvande af mitt hus och en lika oloflig samt sedligheten störande sammanflyttning med bemalte löjtnant Freidenfelt.

2:o Oaktadt lagen uti 7 kap. 1 §. Giftermåls balken föreskrifver att den, som vill inträda i äktenskap, skall 6 veckor förut derom tillsäga den tillämnade brudens giftomän och i handelse af giftomännens vägran "lita Konungens befallningshafvande till" så har likväl lysning skett utan att en sådan tillsägelse blifvit verkställd eller Konungens befallningshafvande varit anlitad, hvarigenom den oformlighet tillika inträffat, att hr kyrkoherden befattat sig med *det*, som domare-embetet tillhör och sålunda tillvållat sig en myndighet, hvilken uti 1 kap. 2 §. Utsöknings-balken är till och med Konungens befallningshafvande förbjuden.

Hr löjtnant Freidenfelt hade nemligen långt förut till denna stads Kämnarsrätt å mig utverkat stämning uti påstående om äktenskap med min dotter, och rättegången härom är ännu ej genom laga kraftvunnen dom avslutad, utan beror för närvarande på Kongl. Maj:ta och Rikets Svea Hofrätts handläggning.

3:o 1 kapitlet Giftermåls-balken, hvilket, enligt dess rubrik handlar "om dem, som äktenskap med hvarandra ej bygga må", stadgar tydligen uti dess 10 §. att den, som mö lägrat, ej får henne till äkta, och uti dess 12 §., att om prest viger dem, som äktenskap ej bygga måge, "vare vigset ogild och miste han sitt Prest-embete", men Hr kyrkoherden har icke eller låtit dessa bestämda föreskrifter afhålla sig från den olaga vigseln, oaktadt löjtnant Freidenfelt, sedan han emot mig anställt förenämnde rättegång, lägrat min dotter, och hr kyrkoherden derom egt desto mera visshet, som hr kyrkoherden sjelf på löjtnant Freidenfelts begäran, mig övetande, den lägrade i kyrka intagit, efter det foster som af detta lägersmål varit en följd.

4:o Har hr kyrkoherden för giltigt antagit och uti församlingens lysnings- och vigselkok infört ett af herrar löjtnanterne Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg afgifvet

så sanningslöst vittnetsbörd, att deruti bland annat förekommer de alldeles diktade uppgifter, nemligen att min dotter skulle vara hr löjtnant Freidenfeldts "trolofvade hustru" och att "vederborandes samtycke" icke hindrade det sökta äktenskapet. Lagliga ansvaret för detta lätiva vittnesbörd kommer väl egentligen att drabba sjelfva utgifvarne, äfvensom hr löjtnanten Freidenfeldt, hvilken, emot bättre vetande, deraf sig begagnat; men då hr kyrkoherden både afvetat och i alla fall ovilkorligen bort afveta, att samtycke af mig såsom min dotters rätta giftoman oundvikligen fordras både för trolofning och äktenskap, samt att så länge jag, efter hvad hr kyrkoherden bland annat äfven af ofvannämnde rättgång emellan löjtnant Freidenfeldt och mig, haft tillfälle inhemta, ännu icke meddelat sådant, någon trolofning icke eller kunnat ske, och att alltså "vederborandes samtycke" verkligen saknades, och utgjorde hinder för lysningen: så synes hr kyrkoherdens antagande af ett intyg, som hr kyrkoherden bevisligen sjelf kände vara falskt, innefatta en så beskafad delaktighet i missgerning att laga ansvar derföre svårligen torde kunna undvikas; hvarförutan jag bestrider, det samma intygande må i något afseende lända till ursäkt för den utfärdade lysningen och derefter verkställda olaga vigseln.

6:o De i ofvanstående 1:sta, 2:dra och 3:dje punkterna omnämnda förhållanden äro väl såsom i lag bestämdt förbud mot lysning och vigsel, af så kraftegande art, att desamma bort afhålla hr kyrkoherden från dess vidtagna åtgärder, äfven om jag emot lysningens fortsättning icke anmält klander; men emedertid har icke eller sådant klander uteblifvit, utan har jag den 3 sistlidne Januari hos hr kyrkoherden i vittnets närvaro förhjudit lysningen och på sätt bifogade hr kyrkoherdens qvitto Litt. A. styrker, då tillika aflemnat Kongl. Öfverståthållare-embetets bevis deröfver, att jag hos bemäldte Embete för samma förbud ställt den i lag föreskrifna borgen, hvilket äfven hade till följd, att tredje lysningen icke påföljande Söndagen eller den 9 dennes afhördes. Men då hr kyrkoherden oakadt detta förbud och utan att infordra domstolens yttrande öfver den stämning jag i föreskrifven tid å hr löjtnanten

Freidenfelt utverkade, likväl Söndagen den 15 dennes fortsatt lysningen och samma dag äfven verkställt den olaga vigseln, så kan jag icke eller underlåta att lägga hr kyrkoherden äfven denna uppenbara olaglighet till last; och

6:o Ehuru oemotståndeliga än de motiver kunnat vara, som föranledt hr kyrkoherden att med så mycken risqué för egen del, befordre hr löjtnant Freidenfelts med ifrågavarande visel åsyftade penningespekulationer, så lärer väl hr kyrkoherden i alla fall icke underlåtit den försigtighet, att affordra sin skyddling alla möjliga bevis, för att sålunda åtminstone skenbart ega någon, hvad man kallar befäekning på den förestående reträtten, och då dessa bevis icke torde vara af bättre, men möjligen af ännu sämre halt än det ofvannämnde vittnesbördet af hr löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg; så förbehåller jag mig, att sedan hr kyrkoherden framvisat alla de handlingar hvaraf han tror sig kunna hemta någon ursäkt för de lagstridiga åtgärderna, få an ytterligare framställa de påståenden, som af lag och sakens beskaffenhet kunna för-anledas.

Med af 10 kap. 8 och 21 §§:ne Rättegångs-balken samt 16 kap. 1 och 19 §§:ne kyrkolagen har jag, på sätt närlagde handling, Litt. B, styrker, till denna Stads Kämnersrätt redan utverkat stämning å kyrkoherden Ekdahl, för att gemensamt med öfriga i denna sök invecklade personer, svara å mins yrkanden om den olagliga vigselns ogillande samt om vederbörandes ansvars- och ersättningskyldighet m. m., men då genom Kongl. förordningen den 11 Febr. 1687 samt Kongl. Maj:ts nådiga Cirkulärbref den 21 Aug. 1786 med flere författningar är föreskrifvet, der Konsistorium tillhör att upptaga och dömma uti de mål, som röra en prestmans förhållande i embetet samt "*derpå hafva en noga och allearsam uppsigt,*" och så snart en prestman varder känd eller angifven för embetsfel &c. derom genast anställa undersökning; äfvensom då han vid verldslig domstol tilltalas, låta sådant ske i närvaro af Konsistorii-fällmäktig; så har jag ansett mig äfven höra hos högvördige Konsistorium anmäla förberörde min klagan till den åtgärd Konsistorium finner sig i anledning häraf hafva att vidtaga; förbehållandes jag mig likväl öppen talen uti allt hvad

härmed kan ega gemenskap, äfvensom ersättning för rättegångsomkostnaderne. Stockholm den 22 Januari 1848.

Sven Bergqvist,

Trädgårdsmästare.

Berörde skrift upplästes, hvarefver hr kyrkoherden Ekdahl yttrade, att sedan han nu blifvit instämd till Kämners-rätten, hr kyrkoherden, äfven om han icke vore skyldig att låta sig vid nämnde rätt ställas under ranskning och dom, likväl, med afseende jemväl derå att käranden, Trädgårdsmästaren Bergqvist, behagat anlita tidningen Söndagsbladet för att gifva offentlighet åt nu åtalade förhållanden och sålunda föranledt den folksamling, som nu fyllde rättens sessionsrum, vore ganska nöjd att få inför Kämners-rätten ingå i svaromål samt derstädes och för den tillstädes varande aktade allmänheten visa grunderne för sitt förfarande; att visserligen i berörde hänseende någon betänklighet uppstått hos hr kyrkoherden af den anledning att Konsistorii-ombud ej vore tillstädes; men att enär anmälan skett hos Konsistorium och sådant ombud troligen redan blifvit eller åtminstone före nästa rättegångstillfälle hos Kämners-rätten, blefve förordnad samt komme i tillfälle att öfvervara justeringen af denna dags protokoll, hr kyrkoherden för sin del ansåg något hinder icke möta för företaget af undersökningen rörande hr kyrkoherdens förfarande; samt att hr kyrkoherden af nu anförde skäl ej allenast icke bestred målets upptagande af Kämners-rätten i hvad det hr kyrkoherden rörde, utan tvärlom sådant påyrkade.

I anledning af hvad sålunda blifvit anfördt, utlät sig hr auditören L'Orange, att han visserligen hade sig bekant att frågan om det ansvar, hvartil hr kyrkoherden Ekdahl i embelet kunde hafva gjort sig förfallen, tillhörde icke Kämners-rättens utan Konsistorii bedömande, men att det deremot, efter auditörens tanka, tilkomme Kämners-rätten att utlåta sig öfver den civila delen af de emot hr kyrkoherden framställda påståenden eller i fråga om den ersättning eller det skadestånd, hvartil hr kyrkoherden kunde befinnas skyldig; till följd hvaraf hr auditören ansåg undersökning vid Kämners-rätten rörande hr kyrkoherdens åtalade förfarande nödig.

Vice häradssöfdingen Tolf Otto Frykman, hvilken under målets handläggning tillstädeskommit och nu anmälde sig såsom ombud för hrr löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg, enligt fullmakt, som förteddes, anförde att då de af trädgårdsmästaren Bergqvist emot bemålde hrr löjtnanter framställda anspråk vore af civil natur, och det icke kunde få bero på en parts godvillnande att förvandla ett civilt mål till brottmål, vice häradshöfdingen, enär förenämnde mål blifvit instämt i brottmåls väg, yrkade att hans hufvudmän måtte blifva skiljda från målet, samt att för öfrigt och oagtdt hr kyrkoherden Ekdahls önskan att inför Kämners-rätten få justifiera sig, vice häradshöfdingen vid det förhållande, att ej blott frågan om lagligheten af den emellan hr löjtnanten Freidenfelt och trädgårdsmästaren Bergqvists dotter tillkomna äkten-skapsförbindelsen vore på en gång oabhängig både vid Kämners-rätten och i Konsistorium, utan jemväl den förut oabhängiggjorda frågan om rättighet för hr löjtnanten Freidenfelt, att oagtdt Bergqvists vägran få hans dotter till hustru, berodde på en tredje autoritets, nemligen Kongl. Svea Hofrätts, pröfning, vice häradshöfdingen ansåg Kämners-rätten för närvarande och intill dess sistnämnde fråga blifvit i högsta instancen afgjord, icke vara behörig att i pröfning af förevarande mål ingå.

I anledning här af anförde hr auditören L'Orange att hr löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg blifvit instämde för det de genom otigtigt bevis förledt hr kyrkoherden Ekdahl till meddelande af lysning till det ifrågavarande äkten-skapet; att enligt 15 kapitlet 19 § kyrkoordningen sådant bör ställas under veridslig dom, och att enär det vore ett brott att meddela otigtigt bevis, den talan som Bergqvist sunnit sig böra väcka emot bemålde löjtnanter, följaktligen måtte blifva af brottmåls egenskap; att det hos Kongl. Hof-rätten oabhängiga målet fråga vore om hr löjtnanten Freidenfelt borde berättigas att med Bergqvists dotter ingå äkten-skap — och blifva med henne sammanvigd, men i förevarande mål åter fråga om upphäfvande af en vigsel, som i olaglig ordning skedt samt att det syntes hr auditören antagligare att Kongl. Hofrätten torde finna nödig att före pröfningen af det der oabhängiga må-

let, afbida förevarande måls slutliga afgörande, än att detta mål kunde anses böra bero af utgången af det förra eller böra i afbidan på dess afgörande hvila.

Hr kyrkoherden Ekdahl yttrade, att den af löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg meddelade handling icke vore att betrakta såsom ett bevis utan endast inneestfödde en borgen att hr kyrkoherden genom samma handling icke blifvit vilseledd, utan endast försäkrad om godtgörelse för den påföljd, som hr kyrkoherden i följd af sina ifrågavarande embetsåtgärder kunde komma att vidkännas; och att nämnde borgen ej kunde göras gällande förr än visadt blifvit det skada skett.

Hr auditören L'Orange genmälde härå att omförmälde handlingens innehåll utvisade att den vore ett intyg om ett förhållande, samt att den, som intygar något vara sannt, hvilket icke är sanning, därför gör sig förfallen till påföljd, och att det ingalunda kunde tillkomma consistorium att pröfva löjtnanterne Ekenstjernas och Stackelbergs förfarande.

Hr kapitenen Silfverbjelm anhöll nu att, å hr kyrkoherden Ekdahls vägnar, få anmärka, att en sådan borgen, som den ifrågavarande ställes endast till prestens säkerhet och att på honom allena bör bero att väcka någon talan på grund af samma borgen.

Härå svarade hr auditören L'Orange att hvar någon lemna ett osant intyg till tredje mans förfång, der eger ock denne att sådant beifra.

Hr kapitenen Silfverbjelm utlät sig deremot att en handling, som tillkommit endast för tryggande af prestens rätt, aldrig måtte kunna mot dennes vilja göras gällande, i hvad förevarande fall beträffade; hufvudfrågan, hvarå bedömandet af lagligheten utaf den tillkomne vigseln berodde, eller det förut anhängiga målet emellan hr löjtnanten Freidenfelt och Bergqvist, vore ännu oafgjord i högsta instansen.

Hr auditören L'Orange erinrade, i anledning häraf, vidare, att den ifrågavarande handlingen vore lemnad till hr kyrkoherden Ekdahl, såsom offentlig embetsman, eller till pastors-embetet i Adolf Fredriks församling.

Hr kyrkoherden Ekdahl yttrade nu, att, efter hans för-

menande, det berodde på prestens godtfinnande att taga eller icke taga en sådan borgen.

Härefter anförde hr kapitenen Silfverbjelm å herr löjtnanten Freidenfels och kärandens dotters vägnar, att hr kapitenen visserligen ville söka att undvika att kasta smuts på en fader, som beklagligtvis föranledde skandal för sin egen dotter, äfvensom hr kapitenen ej eller ville länge uppehålla sig dervid, att det väckt hr kapitenens förvåning att käranden kunnat finna ett ombud, som velat utföra hans talan; men att i anledning af beskyllningen det hr löjtnanten Freidenfelt skulle hafva friat för penningar, hr kapitenen ville upplysa att Freidenfelt åtnjöt i årlig lön ett, i förhållande till det lilla kapital, hans hustru skulle medföra i boet, ganska betydligt belopp, nemligen emellan 1,200 och 1,300 rdrd banco; att sedan trädgårdsmästaren Bergqvist, som ej skulle ega annan förmögenhet än den han erhållit med sin nuvarande allidna hustru, för sina barn undansnillat nära fem sjettedelar af den lösa egendomen, så hade baronen, för att undvika obehagliga förhållanden, ingått en arförening och dervid åtnöjt sig hvardera med ett tusende riksdaler såsom ersättning för deras andelar i nämnde lösa egendom, hvarigenom hvar deras arfslott blifvit nedsatt så, att den icke uppginge till fullt sex tusende riksdaler banco; att Bergqvist vägrat sin förbemälda dotter allt understöd och därför måst steg för steg af Justitie-kollegium tvingas till att lemna sådant; att Bergqvist i den egennyttiga afsigt att sjelf få vara i orubbad besittning af boet, sökte hindra alla sina fem döttrar att ingå giftermål; att, såsom orden fölle, det ansvarspåstående, som blifvit frsmställt emot hr löjtnanten Freidenfelt och kärandens dotter hade afseende på den § i lagen, som stadgade att äktenskap med häfdad qvinna ej får ega rum under andra förhållanden, än att, hvad hr auditören L'Orange syntes med afsigt hafva förbigått, domaren pröfvar att goda skäl dertill äro för handen, och att, då just i den förut anhängige rättegången, som redan genomgått tvenne instancer, nemligen Kamners-rätten och Rådhus-rätten och nu vore anhängig i Kongl. Hof-rätten, sådana goda skäl blifvit visade, hr kapitenen bestred att Kamners-rätten egde ingå i pröfning af förevarande mål, innan förutnämnde rät-

tegång blifvit slutligen afgjord, samt yrkade derföre att detta mål måtte förfalla.

Hr auditören L'Orange yttrade i anledning häraf, att då hr löjtnanten Freidenfelt redan, uti det af hr auditören till Kämnersrätten denna dag ingifna handbrevet, hotat att chikanera Bergqvist, det ej förundrade hr auditören att Freidenfelt instruerat sitt ombud att gå tillväga på samma sätt, samt att hr auditörens hufvudman, då han anhängiggjorde förevarande rättegång, tagit för gifvet att han skulle blifva föremål för otögheter och blottställa sig för obehag; att hr auditören för öfrigt bestred såsom sanningslöse hr kapiten Silfverbjelm's emot Bergqvist gjorda uppgifter, samt ansåg hvad af Silfverbjelm blifvit yttradt beträffande L'Orange sjelf icke förtjena något svar.

Hr kapitenen Silfverbjelm utlät sig att det förevisade handbrevet af Freidenfelt tillkommit först sedan Freidenfelt fått kännedom derom att Bergqvist vore en penningegul, å hvilken endast de ytterligaste medel verkade, och att Freidenfelt först, enär annat ej hjälpte, tillgripit nämnde utväg; tilläggande hr kapitenen, att väl hr auditören L'Orange företett en handling, deruti Bergqvist vägrat bidrag till sin dotters underhåll, derföre att, enligt hvad Bergqvist uti samma handling säger, dottren utan hans tillstånd afvikit från hemmet, men att, då Bergqvist ej visat, att han anlitat läga forum, hvilket Justitie-kollegium ej kunde vara, för dottrens återinställande i hemmet, så måste hennes afflyttning anses hafva skett med fadrens tillåtelse.

Hr auditör L'Orange genmälde att, om hr kapitenen Silfverbjelm känt innehållet af 8:de § i instruktionen för Justitie-kollegium, han ej behöft göra nyssnämnde slutsatser.

Efter det parterne förklarar sig för närvarande ej hafva något vidare att anföra beslöt rätten att uppskjuta målet till Tisdagen den 15 i denna månad kl. 11 förmiddagen, då parterne horde åter infinna sig; och rätten ville, sedan protokollet för denna dag blifvit till justering uppläst, utlåtande i de nu fram-tällda rättegångsfrågorna meddelas; hvilket afsades. Afsträdde. År och dag som förr skrifvet står.

På Kämners-rättens vägnar

Th. Schöldberg.

Utdrag af Protokollet hållet hos Stockholms Kämnersrätts Tredje Afdelning den 25 Juli 1848.

S. D. Jemlikt Kämnersrättens beslut den 4 i denna månad företogs till vidare handläggning de trenne i sammanhang med hvarandra behandlade mål emellan dels trädgårdsmästaren Sven Bergqvist, å ena, samt herr löjtnanten Fredrik Daniel Freidenfelt och Bergqvists dotter Maria Charlotta Bergqvist med flere å andra sidan, angående återgång af giftermål emellan herr löjtnanten Freidenfelt och Bergqvists bemälda dotter m. m., dels trädgårdsmästaren Bergqvist på den ena sidan, samt herr löjtnanten Freidenfelt och herr krigsrådet C. G. Dahlfelt med flere å den andra, angående Bergqvists påstående att en emellan nyssbemälda herr löjtnant och Bergqvists förenämnda dotter tillkommen trolofning måtte förklaras ogiltig m. m.; dels ock trädgårdsmästaren Bergqvist, på den ena, samt hr löjtnanten Freidenfelt å andra sidan, angående ogillande af utfärdad lysning till äktenskap emellan oftanämnde herr löjtnant och Bergqvists meranämnda dotter, och inställde sig dervid Bergqvists ombud hr auditören L'Oranga äfvensom herr löjtnanten Freidenfelts och kändens dotters fullmäktig herr kapitenen C. A. Silfverhjelms, hvilken sistnämnde anmälte att han, sedan detta mål sednast hos kämnersrätten förevar blifvit uti det af Stockholms stads konsistorium för vittnesförhör till undersökning vid domstol förviste och å Kämnersrättens första afdelning lottade mål angående det i följd af trädgårdsmästaren Bergqvists angivelse emot herr kyrkoherden Ekdahl hos konsistorium väckta åtal för herr kyrkoherdens i förevarande mål jemväl omförmälda förfarande i embetet, blifvit af herr kyrkoherden Ekdahl såsom vittne

åberopad, samt efter det Kämnersrätten förklarar herr kapitenen ojäfvig, förlidne gårdag aflagt sin vittnesberättelse, hvarför herr kapitenen, som vid sådant förhållande ansåg mindre lämpligt att fortfara med fullmäktigskapet i förevarande mål för herr löjtnanten Freidenfelt, efter dertill af bemälde herr löjtnant lemnadt begifvande, önskade blifva från samma fullmäktigskap skiljd, derom herr kapitenen anhöll, hvarjemte herr kapitenen dels ingaf följande skrift af herr löjtnant Freidenfelt, som nu upplästes:

Till Stockholms Kämnersrätts Tredje Afdelning!

Som mitt, i den vid Stokholms Kämnersrätt emot trädgårdsmästaren Sven Bergqvist anhängige rättegången, hitintills begagnade ombud herr kapiten Carl Silfverbjelm blifvit i och för afläggandet af vittnesmål, inför Kämnersrättens första afdelning, uti ett mål emellan mig och herr Bergqvist, från sitt, för mig innehafde ofvan upptagna ombudskap skiljd och jag om de mål, hvaruti herr kapiten hittills utfördt mitt ombudskap, sjelf saknar kännedom eller kunnat anskaffa mig rättegångsbiträde och nytt ombud, anhåller jag vördsammast om trenne veckors anstånd för detta ändamål med de uti Kämnersrättens 3:dje afdelning, emellan mig och trädgårdsmästaren Bergqvist anhängige rättegångar. Stockholm den 25 Juli 1848.

*Fredrik Freidenfelt,
Löjtnant.*

Fullmakt för innehafvaren att inlemna förestående min ansökning till Kämnersrättens i Stockholm Tredje Afdelning. Stockholm den 25 Juli 1848.

*Fredrik Freidenfelt,
Löjtnant (Sigill).⁷*

Dels ock återställdes de af herr kapitenen vid förra rättegångstillfället emottagne handlingar, nemligen:

1.o Trädgårdsmästaren Bergqvists slutpåståenden angående den del af mina, uti stämmings-ansökningen gjorda yrkanden, som Kämnersrätten, genom dess den 15 sistlidne Februeri meddelte beslut, förklarar böra i brottmåls-väe

behandlas, anmält det jag hos Kongl. Svea Hofrätt besvärat mig öfver stämnings-målet's fördelning, såsom efter min öfvertygelse hinderlig för målets bedömande i sin helhet, och ehuru dessa mina besvär, enligt hvad bilagde skrift, Litt. A., styrker, redan under den 10 sistl. April blifvit utstäldt till kommunikation med samtelige vederparterne, men ännu ej äro af Kongl. Hofrätten afgjorde, föranlåtes jag likväl, till följd af Kämnerrättens föreskrift, i afseende på de delar af målet, som blifvit till behandling i tvisteväg hänviste, nu i ödmjukhet afgifva följande slut-påståenden.

Dervid förekommer till en början det jäf jag inför Kämnerrätten anmält mot den till vittne åberopade enkan Bäckström. Jag har nemligen med till kämnerrätten inlemnadt diarie-bevis från Stockholms Rådhusrätts aktuarie kontor styrkt, det herr löjtnant Freidenfelt bevakat fordringspretention uti nämnde Bäckströms ännu på Rådhusrättens pröfning beroende konkursmål, och som Bäckström och Freidenfelt sålunda äro uppenbara vederdelomän, så yrkar jag ock, med stöd af 17 Kap. 7 och 8 §§ Rättegångs-balken, jemförde med Kongl. Kungörelsen den 7 Januari 1830 samt med begagnande af den jäfverätt jag vid vittnestillfället mig förbehållit, det Bäckström må för återgångsvittne förklaras och hennes berättelse alltså lemnas utan allt lagligt öfverseende.

Dessutom får jag emot samma vittnesmål erinra, att ehuru enkan Bäckström, deruti förmält, att jag skulle i *December månad 1846* hos henne infunnit mig för att öfverenskomma om betalningen för min dotters vistande hos henne, så styrker likväl Justitie-kollegii och Förmyndarekammarens härhos bifogade protokoll för den 14 Januari 1847, Litt. B, att jag icke förr än sistnämnde dag blifvit underrättad, hvarest min dotter, som utan min tillåtelse eller vetskap, den 19 December 1846, lemnade mitt hus, uppehållit sig, och då jag sålunda icke förut haft minsta bekantskap med enkan Bäckström, så var det väl alldeles omöjligt, att jag kunde i förgående December månad hos henne inackordera min dotter, äfvensom det icke är sannolikt, att i sådan händelse min dotter kunnat, på sätt samma protokoll ådagalägger, uti sin den 11 Ja-

nuari 1847 till kollegium ingifne skrift, klagat öfver brist af nödige medel till dess existens. Denna enkan Bäckströms åtgärd, att med vittnesed bekräfta ett uppenbart sanningsstridigt förhållande ådagalägger alltså, att hennes vittnesmål, äfven om icke föregående jäf inträffat, i alla fall ej förtjent någon trovärdighet.

Men samma protokoll upplyser ock, huru oförsynt löjtnant Freidenfelt och hans anhängare sökt, för befrämjandet af hans oädla afsigter, draga mig bakom ljuset. Sålunda bar herr löjtnanten låtit sitt ombud inför kollegium uppgifva, det enkan Bäckström var "barnmorska", hvilken uppgift i förening med den, att min dotter då befanns uti "långt framskridet hafvande tillstånd" endast kunde beveka mig att låta henne qvarblifva hos nämnde enka, af hvars "vård" min dotter i förenämnde skrift äfven uppgaf sig vara i behof. Men inför Kämoersrätten har likväl blifvit upptäckt, att Bäckström icke varit eller är barnmorska, och att jag sålunda blifvit falskeligen förledd att lemna min dotter i vård af en person, åt hvilken jag, med kännedom om dennas förhållande och intimare bekantskap med herr löjtnant Freidenfelt, hvarken bort och ganska säkert icke eller någonsin kunnat anförtro henne. Detta faktum framstår emellertid äfven såsom ett bland de klandervärda medlen, hvarigenom den olaga vigseln blifvit förberedd.

Vid behandlingen af sjelfva saken borde tillställningen af den fingerande förlofningen böra först komma under betraktande, såsom utgörande sjelfva grundpunkten hvarifrån kontraparternes försvarsmedel egentligen utgå, och hvarifrån äfven min dotters olyckliga förvillelse och deraf inträdda afsteg från det ärbara, hufvudsakligen synes härleda sig, och då, af hvad härom under rättegången förekommit, det är lagligen konstaterat, att löjtnant Freidenfelt och min dotter utan min vetskap och samtycke förlofvat sig med hvarandra, samt att herr öfverste Liljensparre, herr regements-pastorn Carl Ludvig Dahlfeldt, herr krigsrådet C. G. Dahlfeldt och herr baron Otto Löwen denna laglöshet befrämjat, så vida, att de icke allenast genom sitt gillande af tillställningen, utan ock genom den afgifna attesten, sökt gifva en sorts auktorisation åt

handlingen, ehuru de ganska väl kände att jag icke till någon förlofning lemnat mitt samtycke, och att herr löjtnant Freidenfelts påstående, att, oberoende af detta samtycke, få ingå förlofning och äktenskap med min dotter, berodde på vederbörlig domstols pröfning, så ork då de sålunda bordt förstå att det enskildta aftal om äktenskap, som emellan löjtnant Freidenfelt och min dotter egderum, icke utgjorde eller kunde få benämning af trolofning, likväl, med fördöjande af allt detta, attesterat, det en trolofning verkligen blifvit genom utväxling af ringar beseglad; hvarvid det synnerligast ligger herr majoren Dahlfelt och hr regementispastorn Dahlfeldt till last, att den förre genom dess, vid besagde tillfalle till min dotter framställda frågor, fungerat såsom sjelfva verkställaren eller giftomannen, och den sednare varit, till följd af det prestembete han beklader, ovilkorligen skyldig att känna, det någon trolofning utan rätter giftomans samtycke icke får ske, och sålunda varit framför de andre, af sitt embetskall förpligtad, att icke deltaga uti, utan tvartom afvarja eller åtminstone upplysa min dotter om det för henne bedrägliga, uti det tillställda missbruket, så kan jag ej underlåta yrka, det så väl herr löjtnant Freidenfelt, som ofvaonnämde hans 4 medhjelpare må dömmas hvar för sig, att utgifva de böter lagen uti 3 kap. 3 §. giftermålsbalken bestämmer, samt att den alltså på olagligt sätt tillvägagångna förlofningen, må förklaras för en nullitet och sålunda utan all kraft och verkan.

Kontraparternes ombud, har väl inför Kämners-rätten förmenat att jag skulle om den tillställda förlofningen blifvit ordentligen underrättad, och att jag genom underlåtenhet att klandra densamma deråt gifvit gällande kraft, men då det icke är i ringaste måtto, styrkt hvad icke heller inträffat eller att jag före innevarande rättegång erhållit någon tillförlitlig kännedom om den tillställda förlofningen och i alla fall lagen för ogiltigheten af en så beskaffad fästning som denna, hvarom 3 § af ofvan åberopade 3 kap. handlar icke föreskrifvit något klander och åter, i afseende på en sådan fästning, hvilken i 1 § af samma kap. förklaras ogild, derest giftomannen derä kallar, någon prescriptionstid för anställande af klander icke

är giftemannen förelaggd. — så läser Kämnersrätten benäget öfna, att nämnde invändning icke förtjenar det ringaste afseende.

Hvad dernäst angår det emot herrar löjtnanterne Stackelberg och Ekenstjerna väckta åtalet, så är det upplyst och styrkt att jag alldeles icke lemnat något samtycke för lysning till ägtenskap mellan löjtnant Freidenfelt och min dotter, äfvensom att min dotter icke eller, under någon förevändning, kunnat före lysningens uttagande anses vara hr löjtnant Freidenfelts "trolofvade hustru", samt att sålunda hr löjtnanternas härom underskrifna attestat är sanningsstridigt, så och då den omständigheten, att herrar löjtnanterne skulle af hr kyrkoherden Ekdahl till detta vittnesbörd blifvit förledda, lika litet som bemälde herr kyrkoherdes förklarande det han deraf icke varit vilseförd eller derpå grundat sin olaga åtgärd, att meddela lysning icke utgöra någon laglig ursäkt för ofvanbemälda lagstridiga handling; så finner jag mig befogad att yrka, så väl å herrar löjtnanterne Ekenstjerna och Stackelberg, hvilka afgifvit, som och i synnerhet å herr löjtnant Freidenfelt hvilken förorsakat och till sin fördel sökt begagna det sanningslösa och sålunda falska vittnesbördet, allt det ansvar, som med lag och sakens beskaffenhet är öfverensstämmande.

Enär de skäl, som göra ägtenskapet ogildt, äfven utöfva samma verkan å lysningen, så torde dessa båda frågor lättast kunna i ett sammanhang behandlas, ehuru den sistnämnda först, i grund af Rådhusrättens återförvisningsutslag, nu kommit under Kämners-rättens pröfning.

I dessa frågor behöfver jag icke eller för närvarande iakttaga serdeles vidlyftighet. Uti mina till Stockholms Stads Konsistorium afgifna påminnelser, emot den förklaring herr kyrkoherden Ekdahl afgifvit å min till bemälde Konsistorium aflätne anklagelse-skrift, har jag redan vederlaggt de förhållanden, som herr Kyrkoherden till sitt försvar andragit, och som dessa äro hufvudsakligen desamma, som vid Kämners-rätten blifvit anförde, till förment stöd för den olaga lysningen och vigseln, så torde det ock göra tillfyllest, att jag härmedelst i ödmjukhet bifogar, samma påminnelse-skrift, Litt. C, serdeles, som herr kyrkoherdens ofvannämnde förklaring, äfvensom sjelfva

anklagelseskraften, redan förut blifvit till Kämners-rätten inlemnade, och det egentligen varit herr kyrkoherden, som äfven inför Kämners-rätten producerat de bevis, hvarigenom han förmenar den olagliga vigseln böra blifva gällande; samt jag derjemte likaledes åberopar allt hvad deruti blifvit anført och bevist, såsom vore det uti detta mitt slutpåstående intaget och såsom utgörande en fullständig vederläggning, af hvad å kontrasidan blifvit i detta mål till förment förringande af mitt käromål framställt.

Hvad jag likväl härvid torde böra erinra är följande: Krono-uppbörds-kommissarien Tollstens uti mine påminnelser under Litt. H. åberopade embetsbetyg följer här hos under Litt. D.

Det under Litt. B. åberopade stämningsmemorial igenfines uti Kämnersrättens protokoll för den 14 sistl. Mars.

Det under Litt. C. åberopade bevis för ådagaläggande det stämniag om lysningens ogillande blifvit i rätter tid uttagen, igenfines uti Kämnersrättens protokoll för den 17 sistlidne Januari.

Bilagan Litt. D. bifogas härhos under Litt. E.

Den i min påminnelse-skrift under Litt. E. åberopade handling utgöres af Justitiekollegii och Förmyndarekammarens protokoll för den 21 Oktober 1847 intaget uti Kämnersrättens protokoll för den 11 sistlidne Februæri, och som det transumt af samma Justitie-kollegii protokoll för den 20 Maj 1847, som å kontraparternes sida blifvit den 14 sistlidne Mars till Kämnersrätten inlemnat, icke tillika innefattar kollegii utslag i ämnet, men detta utslag likväl bör, för sakens bedömande vid Kämnersrätten så mycket heldre komma till dess kännedom, som deraf inhemtas huru söga vigt Justitie-kollegium fästet vid det då anmälda förhållandet, eller att löjtnant Freidenfelt "*lägrat min dotter och sedermera låtit intaga henne i kyrkan såsom sin äkta hustru,*" så får jag härmedelst under Litt. F. bifoga en fullständig afskrift af samma protokoll.

Utaf hvad nu blifvit anfördt och Kämnersrättens protokoller jemte ingifne handlingar utvisa, är sålunda fullständigt utredt:

1:o Att någon inför lag gällande trolofsning emellan löjtnant Freidenfelt och min dotter alldeles icke egt rum.

2:o Att jag hvarken till någon förlofning, ännu mindre till någon lysning eller vigsel, lemnat mitt bifall.

3:o Att herr löjtnant Freidenfelt gjort sig saker till den förbrytelse 2 kap. 10 §. giftermålsbalken omnämner.

4:o Att den rättegång löjtnant Freidenfelt mot mig anställt om tillåtelse till äktenskap med min dotter, icke var då den olaga vigseln den 16 sistlidne Januari verkställdes, och icke ännu i denna stund är slutligen afgjord, utan för närvarande beror på Kongl. Svea Hofrätts pröfning; och

5:o att hr löjtnant Freidenfelt icke, på sätt lagen uti 7 kap. 1 §. Giftermålsbalken stadgar, äfven för det icke nu inträffade fall, att min dotter varit med hr löjtnanten lagligen fast, tillsagt mig sex vecker förut, innan han vid pastors-embetet begärde lysning, äfvensom att han icke, i händelse af min vägran, derom litat Kongl. befallningshafvande till.

Enär nu lagen uttryckligen bestämmer, att så väl för trolofning som äktenskap ovilkorligen fordras rätter giftomans samtycke, eller, derest sådant vägras, domarens eller Konungens befallningshafvandes beslut deröfver, och äfven i de fall 2 kap. 10 §. och 3 kap. Giftermålsbalken omämna, giftermål emellan personer, som hvarannan häfdat, icke får ske, utan att fader och moder dertill gifvit sitt samtycke. Så och då således den vigsel, som den 16 sistlidne Januari blifvit utan ett sådant samtycke förrettad, emellan hr löjtnant Freidenfelt och min dotter, skedd mellan personer, som då ej egde rätt att äktenskap med hvarandra bygga, så yrkar jag ock i stöd af bestämda föreskrifter uti 2 kap. 12 §. Giftermålsbalken, det den sålunda olagligen tillkomna vigseln, äfvensom den föregående lysningen till äktenskap, må förklaras ogild, och utan all kraft och verkan — samt att, enär våra lagar icke erkänna något äktenskap utan föregången laglig vigsel, den förening, som förenämnde personer förmenat derigenom sig emellan ega rum, må likaledes för ogild förklaras, samt de åläggas att genast från hvarandra aflytta, och hvar för sig utgifva de böter 12 kap. 3 §. ofvanberörde balk bestämmer. Hvarförutan jag yrkar, det löjtnant Freidenfelt, som sålunda genom en följd af lagstridiga handlingar tillnärat sig en olaga vigsel med sin

dotter, må ådömas det ansvar, som med lag och sakens beskaffenhet skall vara öfverensstämmande.

I afseende på det skadestånd jag uti min stämningsansökan förbehållit mig, och hvarunder äfven inbegripes ersättning för allt hvad hr löjtnanten kunnat till följd af den olaga vigseln tillnarra sig, så förekommer följande:

1:o Enligt hvad Kongl. Öfverståthållare-embetets kansliis protokoll af den 9 sistlidne Januari utvisar, har herr löjtnanten förmått min dotter att jemte sig ått kommissionären Eklund öfverlåta den henne genom Justitie-kollegii och Förmyndarekammarens beslut den 28 Oktober 1847 tillagda rätt, att i afräkning å hennes modernearf utbetomma 333 R:dt 16 sk. banko, och har, sedan jag för fallföljderne af erlagdt vad mot Rådhusrättens i samma mål den 1 sistlidne Maj meddelte utslag, har Justitie-kollegium deponerat detta belopp, Kongl. Öfverståthållare-embetets kansli genom förstnämde dag fattadt beslut, hvilket likväl efter af mig anförde besvär, numera beror på Kongl. Hofrättens pröfning, förklarar Eklund berättigad, att dessa medel emot ställd borgen lyfta, hvilka alltså här utföres med 333:16. —

2:o Enligt skuldsedel af den 5 sistlidne Februari har herr löjtnant Freidenfelt tillika med min förenämnda dotter förbundet sig, att till förre stadskassören P. J. Almqvist eller ordres betala en summa af 1200 r:dt banko med 6 proc. ränta, som hvarje halft år skulle erläggas, och har, till säkerhet för denna summa, inteckningsrätt blifvit fordringsägaren medgifven uti den min dotter i modernearf tillfallna en tiondedel uti åtskilliga fastigheter. Denna inteckningsrätt har väl sedermera genom Stockholms Rådhusrätts den 4 sistlidne Mars och Kongl. Hofrättens den 2 påföljde Maj meddelte utslag, blifvit för närvarande afslagen, på den grund att jag genom laga stämning hos Stockholms Kämnersrätt gjort talan oahängig om ogil-

Transport 333: 16. —

lande och upphäfvande af den olaga vigseln, samt vid sadant förhållande och innan den af mig förde talan blifvit genom slutligdom pröfvad och afgjord, Kongl. Hofrätten, lika med Rådhusrätten, ansett löjtnant Freidenfeldts målmannskap för min dotter icke vara så ostridigt, att en af dem, såsom äkta makar gemensamt utgifven förbindelse, medförde gällande kraft. Emellertid och då ännu ej samma förbindelse blifvit af hr löjtnant Freidenfelt, som valuta därför uppburet, infriad, utföres äfven beloppet deraf med . . . 1200: — —

3:o Har hr löjtnanten, genom Stockholms Rådhusrätts, medelst en obetydlig pluralitet tillvägagångte utslag af den 14 sistlidne Juni, blifvit berättigad, att mot hans och min dotters gemensamma qvitto, utbekomma de, för min dotters räkning uti Justitie-kollegium inestående arfsmedel, bestående uti en med laga inteckning försedd skuldsedel å 2165 rdr 37 sk. 3 rst. banko, och ehuru jag, emot nämnde utslag, erlagt vad, och sålunda har all anledning att emotse Kongl. Hofrättens upphäfvande af samma beslut, såsom rekt stridande emot den princip Kongl. Hofrätten uti ofvan åberopade utslag af den 2 sistl. Maj, såsom den sanna och rätta antagit. Så och då hr löjtnanten emot borgen af hr polismästaren Bergman och hr majoren Bergoébr, redan från Justitie-kollegium och Förmyndare-kammaren utbekommit förenämnde inteckning, utföres ofvanberörde belopp med 2165: 37. 3.

och 4:o på sätt Öfverståthållare-embetets kanslis protokoll för d. 18 sistl. April och d. 5 sistl. Juni månad upplyser, har hr löjtnanten, tillika med min dotter, under d. 13 April detta år ut-

Transport 3699: 5. 3.

färdat en till hr ombudsmannen Mathias Lundgren ställd förbindelse, hyaruti de icke allenast erkänna sig af bemäldte Lundgren hafva bekommit kontant 4500 r:dr banko, utan ock till godtgörelse för nämnde summa, å honom öfverlätit den rätt, de förmena min dotter efter upprättad arfsförening ega att såsom köpeskilling för de fastighets-andelar henne i arf tillfallit, utbekomma berörde belopp; i grund af hvilken öfverlåtelse Kongl. Öfverståthållare-embetets kansli, och genom den 6 sistlidne Juni utgifvet beslut, ålagt mig att till ombudsmannen Lundgren utgifva de sålunda af honom försträckt 4500 r:dr banko, jemte 5 proc. årlig ränta derå, från den 14 sistlidne April till dess penningar folja; äfvensom att med 8 r:dr 32 sk. banko Lundgrens lagsökningskostnader ersätta.

Ehuru jag emot detta nära nog till det otroliga gränsande beslut hos Kongl. Hofrätten inom rätter tid anfört besvär och således med visshet bör kunna emotse Kongl. Hofrättens ogillande och upphäfvande af detsamma, likväl och då i alla fell förbindelsen kvarstår såsom ett gravamen för min dotter, kan jag icke underlåta att till ersättning utföra denna post med 4500: — —
jemte den ålagde kostnads-ersättningen 8: 32. —

Summa b:ko r:dr 8207: 37. 3.

Då emellertid hela min dotters möderearf så i löst som fast, enligt den upprättade arfsföreningen, äfven i lyckligaste fall icke kan uppgå till mera än 6666 r:dr 32 sk. banko, har hr löjtnanten under den korta tid af 5 månader, som förflutit ifrån den olaga vigselns tillkomst, så betydligt skuldsatt min dotter, att för gäldandet af endast de 4 här ofvan upptagne skuldposter, icke allenast hela hennes mödernearf skulle åtgå, utan ock han derutöfver hästa uti den för henne, såsom derefter alldeles medellös,

icke obetydliga skuld af minst 1541 rdr 5 sk. 3 rst. banko, oberäknadt alla de öfrige skuldförbindelser, hvartill hvartill hon låtit förleda sig att teckna ansvarighet, och som allt detta är en följd af den olaga vigseln och de densamma förberedande åtgärder af falsk förlofning och falskt vittnesbörd m. m., så yrkar jag ock att så väl hr löjtnant Freidenfelt, som ock de honom härvid bifrådande hrr löjtnanterne Liljensparre, Stackelberg och Ekenstjerna, hr krigsrådet Dahlfelt, hr baron Löwen och hr regementspastorn Dahlfelt, må åläggas, en för alla och alla för en, hvilkendera bäst gälda gitter, ersätta allt hvad min dotter i grund af sina, tillsammans med, eller i och för löjtnant Freidenfelt utgifne skuldförbindelser kan komma att utbetala, så i kapital som intressen, äfvensom allt hvad sålunda af hennes modernearf och öfrige tillgångar redan blifvit och än ytterligare kan blifva disponeradt. Hvarför utan jag yrkar att bemälde herrar må med enahanda ansvarighet åläggas ersätta mig alla de omkostnader, tidspillan och besvär, jag, till följd af de olaga åtgärderne och deraf härflutna många rättegångar, redan måst och än ytterligare kan komma att vidkännas, och hvarå jag förbehåller mig att framdeles få afgifva specifik räkning.

Stockholm den 4 Juli 1848

*Sven Bergqvist,
Trädgårdsmästare."*

2:o Sex härvid fogade bilagor af följande lydelse:

A) Afskrift af Afskrift. Ing. den 1 Mars 1848.

Till Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt!

1848 den 15 Mars. N:de Hrr J. B., J. U. S., C. C. Q., W. W., L. A. F., V. C., före kallades L'Orange och förständigades ut in prot. med protokollet:

Karl Barthelsson.

543: B. D.

I ödmjukhet bifogade beslut, meddeladt af Stockholms Kämnersrätts 3:dje afdelning, den 15 sistlidne Februari uti ett till nämnde rätt instämt brottmål, emellan under-tecknad, å ena, samt hr löjtnanten Fredrik Freidenfelt, hr

kyrkoherden Nils Johan Ekdahl jemte herrar löjtnanterne Carl L. Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg, med flera, å andra sidan, angående oliga vigsel m. m., får jag härmedelst i ödmjukhet öfverklaga, med anhållan det samma beslut må i de delar deraf, som möjligen kunde lägga hinder i vägen för en laglig undersökning och pröfning af de ansvars- och ersättnings-påståenden m. m. jag uti min stämmings-ansökan framställt eller i ett eller annat afseende kan hafva mig emotgått af Kongl. Hufvudrätten ogillas och ändras, med sätt, med lag och laga rättegångs-ordning kan vara öfverensstämmande, men som jag ännu icke utbe-
kommit Kämnersrättens nog vidlyftiga protokoller i målet, så anhåller jag att en annan dag få dermed till Kongl. Hofrätten inkomma, äfvensom att främdeles få närmare utveckla skälen för den nu af mig anförda klagan. Stockholm den 1 Mars 1848.
S. Bergqvist,
genom C. A. L'Orange, enl. bifogad fullmakt.

Afskrift af afskrift.

Fullmakt in blanco för hr auditör C. A. L'Orange eller den han i sitt ställe förordnar. Stockholm den 1 Mars 1848.

Sven Bergqvist,
Trädgårdsmästare. (Sigill).

Afskrift af afskrift, ingifven den 22 Mars 1848.

Till Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt!

1848 den 10 April föredrogs och resolverades, att detta kommuniceras löjtnanten Fredrik Daniel Freidenfelt, Maria Charlotta Bergqvist, kyrkoherden Nils Johan Ekdahl, samt löjtnanterne Carl Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg, sig häröfver att förklara inom åtta dagar efter här-
af erhållen del, vid Tio daler silfvermynts vite för vardera, åliggande klaganden, vid enahanda vite att skyndsamligen dessa handlingar uttaga, dem vederparterne tillställa och bevis derom till Kongl. Hofrätten ingifva.

Efter befallning

E. G. Björkman.

402. B. D.

Med återopande af mina den 1 i denna månad hos Hofrätten anförda besvär öfver Stockholms Kämnersrätts den 15 föregående Februari meddelta utslag, hvarigenom de åtal jag inför samma Kämnersrätt anställt emot löjtnanten Fredrik Freidenfelt, min dotter Maria Charlotta, kyrkoherden Ekdahl och löjtnanterne Carl L. Ekenstjerna och Hjalmar Stackelberg blifvit till en del förklarade, böra i tvisteväg behandlas, äfvensom Kämners-rätten förklarar sig obehörig domstol att frågan emot herr kyrkoherden Ekdahl upptaga, får jag nu, till åtlydnad af Kongl. Hofrättens föreskrift, i ödmjukhet allema del af Kämnersrättens protocoller, som föregått det öfverklagade beslutet samt derjemte såsom tillägg till hvad jag förut i besvären anført, i ödmjukhet nämna, att då alla de olagligheter som föranledt till den lagstriga vigseln och deribland äfven det sanningslösa vittnesbördet af herrar Ekenstjerna och Stackelberg blifvit till Kämners-rätten i brottmålsväg instämnda och äfvenså äro af den beskaffenhet att brottsliga afvikelsen från lagens föreskrift, därför ligga till grund samt derjemte mitt yrkande, det de tilltalade böra en för alla och alla för en, hvilkendera bäst gälda gitter ersätta omkostnad, skada och lidande som derigenom redan blifvit och än ytterligare kunna blifva förorsakade, sväriligen lärrer kunna å kontraparterna särskildt fördelas, eller derest frågorne skulle från hvarandra skiljas, rätteligen bedömas, så anhåller jag ock det Kongl. Hof-rätten, med ogillande af det öfverklagade beslutet, benäget täcktes förklara att alla de ämnen, som uti den af mig utverkade stämning innehålles, må af Kämners-rätten i ett sammanhang och derjemte i brottmålsväg behandlas. Stockholm den 22 Mars 1848. S. Bergqvist, genom C. A. L'Orange enligt förut inlemnad fullmakt.

Att förestående afskrifter äro lika lydande med originalerne intyga P. U. Wallberg, handlande. Petter J. Nyström.

Förestående afskrift hafva undertecknade denna dagen i egna händer tillställt herr kyrkoherden Nils Johan Ekdahl och herr löjtnanten Carl Ekenstjerna, hvar sin bevitnad afskrift och herr löjtnanten Daniel Freidenfelt och hans

bustru Maria Charlotta Freidenfelt född Bergqvist Kongl. Hof-rättens original, med dertill hörande handlingar, den 22 April 1848.

Likaledes hafva vi denna i egna händer tillställt herr löjtnanten Hjalmar Stackelberg en bevittnad afskrift häraf, som härmed befygas. Stockholm den 25 April 1848.

C. M. Sjögren.

E. Ps. Fredtund.

Lika lydande med originalet intyga.

Carl Em. Qvedtinburg.

Joh. Ls. Waldegren.

b) Uti bestyrkt afskrift ett utdrag af Justitie-kollegii och förmyndarekammarens här i staden protokoll, för den 13 Januari 1847, hvilket synes intaget i Kämnerrättens protokoll uti förevarande mål för den 13 sistlidne Juni.

c) *Till Stockholms Stads högvärdige Konsistorium!*

Den förklaring herr kyrkoherden Ekdahl den 14 sistlidne Februari till Konsistorium afgifvit i anledning af mina mot bemäldte herr kyrkoherde framställda yrkanden, om ansvar för olaga vigsel m. m., rättfärdigar tillfyllest den förmodan jag uti 6:te punkten af min anklagelse-skrift uttryckt, eller att hr kyrkoherden icke underlåtit affordra sin skyddsling löjtnant Freidenfelt alla möjliga bevis, för tillskapandet af en skenbar betäckning på den förestående reträtten, ty en mera planmessig serie af laglösa åtgärder än den som genom de af hr kyrkoherden nu producerade dokumenter framkommit i dagsljuset, och sålunda nu först blifvit för mig kända, torde man knappast kunna föreställa sig; — förgäfvos lärar likväl hr kyrkoherdens hopp vara, att deraf tillvinna sig någon ursäkt för det laglösa handlingssättet, enär högvärdige Konsistorium icke mer än någon annan rättskaffens domstol, lärar underlåta att härvid ställa sig till efterrättelse lagens föreskrift uti 24 kap. 3 § Rättegångs-balken samt upplysning icke eller skall saknas om vanskligheten af den grund, hvarpå hr kyrkoherden byggt sitt skefva och tillkonstlade försvar. Herr kyrkoherden har nemligen 1:o till sitt försvar emot min i

första anmärkningspunkten framställda angivelse, derom att åtalade lysningen blifvit verkställd i Adolf Fredriks församling, ehuru Kongl. förordningen den 21 November 1794 förbjuder prest vid "embetets förlust" att till äkten- skap lysa uti annan församling än den, hvarest bruden sitt rätta bo eller hemvist hafver, åberopat ett af mantals- kommissarien Gustafsson den 31 Januari d. å. utfärdadt intyg, det hr löjtnant Freidenfelt och "dess hustru" Maria Charlotta, född Bergqvist, skulle, för innevarande år 1848, vara mantalsskrifna inom Adolf Fredriks församling.

Skefheten af detta försvar torde likväl icke undfalla högvördige Konsistorii uppmärksamhet, äfven om jag underlät att påpeka den; det är nemligen med herr kyrkoherdens lysnings-attest styrkt, att det icke var år 1848, utan den 24 December 1847, som lysningen utfärdades, och deraf följer, att det åberopade beviset, såsom först emanerat den 31 Januari påföljande år, icke kunde vid lysningstillfället för hr kyrkoherden vara känt, lika litet som hr löjtnant Freidenfelts åtgärd, att efter eget behag år 1848 skattskrifva sig med hustru, i hvilken församling som helst, kan rättfärdiga hr kyrkoherdens felsteg. Enär således hr kyrkoherden icke i ringaste måtto styrkt det min dotter, då lysning utfärdades, eller år 1847; var mantals- och skattskrifven inom herr kyrkoherdens församling, samt hr kyrkoherden icke eller rimligen lärer vilja påstå det han brukar utfärda lysning för redan förut gifta personer, och alltså ännu mindre, det min dotter redan före lysningen var den löjtnant Freidenfelts hustru, som han år 1848 lätit i berörde församling mantalsskrifva, så och då jag derjemte nu, med i ödmjukhet bifogade krono- uppbörds-kommissarien Tollstens embetsbetyg (Lätt. A.), lagligen styrker att min dotter Maria Charlotta är för år 1847 eller för det år, då lysningen emanerade; mantals- och skattskrifven hos mig, uti kvarteret Pelarbacken större, huset n:o 1 vid Göthgatan inom S:t Catharinæ församling, så lärer hr kyrkoherdens i denna punkt åtalade förseelse vara så fullständigt konstituerad, att han icke lagligen kan undgå det derföre uti ofvan åberopade Kongl. förordningen stadgade ansvar.

Till svar å anklagelsen i 2:dra punkten förklarar herr

kyrkoherden sig icke rätt fatta syftningen och meningen af dess innebäll. Detta är likväl osannolikt; men deremot håller jag för ganska troligt, att hr kyrkoherden icke saknar förmåga utan endast vilja, att förstå tydliga och bestämda lagbud, ty det i nämnde punkt eller det i 7 kap. 1 §. Giftermåls-balken återopade, innefattar ingen tvetydighet, utan tvärtom en klar för hvarje sundt förnuft ganska begriplig föreskrift, att äfven i den nu inträffande händelse, eller att "*quinnan är lagligen fast,*" så skall i alla fall hennes fastman, då han åstundar lysning, säga giftoman derom till sex veckor förut, — äfvensom i den händelse giftomannen utan laga orsak vägrar, då lita Konungens befallningshafvande till. Detta lagbud tillintetgör alltså hr kyrkoherdens ursäcter, de må hemtas från den falska förlofningen, från min dotters häfdande, eller från hvilken annan som helst af de planmessigt tillställda laglösheter, som för skyddandet af hr kyrkoherdens laglösa handlingssätt blifvit tillskapade. Det ådagalägger ock att hr kyrkoherden utan samtycke af mig, såsom fader och giftoman, icke egt någon rätt att utfärda lysning, så vida icke Freidenfelt konnat, mot hvad nu var för honom omöjligt, med Konungens befallningshafvandes eller domstols laga kraftvonna beslut styrka, det uteblifvandet af ett sådant samtycke icke hindrade det tilltänkta äktenskapet. Huru oförsvarligt blir icke då, i bredd med detta lagbud, herr kyrkoherdens förfarande, att icke allenast helt och hållet förbise en så bestämd föreskrift, utan till och med i rak strid mot densamma utfärda lysning, oakadt hr kyrkoherden sjelf erkänt, det Rådhusrättens dom, uti målet mellan löjtnant Freidenfelt och mig, blef, då lysningen begärdes, till herr kyrkoherden afseend, och han sålunda obestriddligen hade tillförlitlig kunskap derom, att jag enstämmigt vägrat mitt bifall både till förlofning och äktenskap samt att den derom uppstådda tvist, såsom då ännu icke genom laga kraftvonnets beslut afgjord, än vidare berodde på högre domstols pröfning, och alltså under ingen förevändning fick af herr kyrkoherden bedömas, ännu mindre tillintetgöras, genom ett i alla afseenden straffbart maktspråk, uttryckligen förbjuder ingrepp uti "*det som domare-embetet ensam tillhör.*"

Något större och mera uppenbart missbruk af embetsmannas-myndighet har man väl knappast hört omtalas, ännu mindre kunnat föreställa sig. När derfore ryktet förmäldte, det hr kyrkoherden Ekdahl skulle hafva lofvat löjtnant Freidentelt, att i trots af både kyrklig och verldslig lag sammanviga honom med sin dotter, ansåg jag detsamma icke annorlunda än som alla de öfriga sanningslösa och skandalösa rykten, herr löjtnant Freidentelt och hans medhjelpare både förut och efteråt utgifvit, hufvudsakligen för att dermed svärta mig och uderhålla en för hans finansiella räkning så högt af behovet påkallad anspelning om betydigheten af hans framdeles blifvande penninge-resurser.

3:o Uti förklaringen emot 3:dje anklagelse-punkten synes hr kyrkoherden hafva ansträngt hela sin förmåga för att vanställa sanningen, smäda och pådikta mig förseelser och karakters-lyten, samt deremot framställa och förhöja dess egen tjenstemannabana såsom någonling non plus ultra af rattskaffenshet och ädla samt för hr kyrkoherdens samvete och mensklighetens sak berömvarda strider och handlingar.

Sålunda tilldelar herr kyrkoherden mig den smärtfullt sårande benämningen af "hård och hjertlös far," m. m., hvaremot hr kyrkoherden forkunnar, det han, obekymrad om talet och tadlet, osällligt arbetat för hvad han sjelf anselt vara nyttigt och sedligt, och manligen stridt derfore, äfven då han haft att bekämpa förmenta sympatier på "samhällets höjder," obekymrad om det upptagits väl eller icke, men beklagar derjemte att det bästa han uträttat, hvaribland han troligen räknar de nu åtalade förseelserna, vanligtvis blifvit föremål för klandersjuka och mistyding, och har af sammanfattningen i det hela herr kyrkoherden formerat ett känslömt och af ordsvall öfverflödande fördrag, som icke otydligt röjer ett bemödande, att framkalla bifall och beundran, anstränga och skaka hjertats innersta fibrer, samt om möjligt beveka och uppröra! — men hvem? — derom lemna hr kyrkoherden oss i okunnighet, ty icke kan det vara den, som han sjelf så skonslöst behagar beskylla för *hård och hjertlös far*, och icke heller kan det vara högvördige hrr consistoriales, hvilka

säkert redan förut tillräckligt känna hr kyrkoherdens biografi, äfvensom rätta halten af dylika bevekelsemedel. Det skulle således egentligen vara på publiken, som herr kyrkoherden härmed, likasom med sina orationer inför Kämnersrätten, söker inverka, men som Konsistorii dörrar icke, såsom Kämnersrättens, hållas öppna för hvem som helst, så vore det blott genom tidningarne denna hr kyrkoherdens värtalighet kan komma till allmänhetens kunskap, och då kunde åter inträffa, att en på samma väg frambragd vederläggning, kunde helt och hållet tillintetgöra, eller till och med tillbakavända på herr kyrkoherden sjelf effekten deraf.

Emellertid och då försvaret i denna punkt redan är vid de föregående hufvudsakligen vederlaggt, behöfver jag icke heller härmed serdeles upptaga högvärdige konsistorii dyrbara tid, utan vill endast i korthet upplysa om det ringa värde de af herr kyrkoherden i detta försvor återopade bevisen i sjelfva verket förtjena.

Dessa bestå nemligen, så vidt de röra min dotter, uti första rummet af en så kallad förlofnings-attest utgifven den 15 October 1846 af herr löjtnanten Henrik Liljensparre, herr regements-pastor Carl Ludvig Dahlfeldt, herr Krigs-rådet C. G. Dahlfelt och herr Baron Otto Löven, derom, att de, på anmodan af herr löjtnant Freidenfelt sammanträffat, med den sistnämnde och min dotter Maria Charlotta Bergqvist, samt att, efter det min dotter med ja besvarat herr krigs rådet Dahlfeldts fråga, huruvida hon frivilligt lofvat herr Freidenfelt ägtenskap, ringar blifvit emellan herr löjtnanten och min dotter vexlade, och sålunda en dem emellan träffad så kallad förlofning besegrad, och finnes å samma attest antecknad det en afskrift deraf skulle blifvit den 11 December s. å. till pastors-embetet i Catharina aflemnad, äfvensom derå blifvit anskaffadt, likväl ej förr än efter lysningen eller den 14 sistlidne Januari, ett från Vidbo prestgård dateradt intyg af herr vice pastor Utterström, det han skulle uti December månad samma år underrättat mig om innehållet af samma vittnesattest.

Ogiltigheten af en så beskaffad utan giftomans samtycke tillställd förlofning, ligger i öppen dag, och jag har dessutom tillräckligt ådagelagt den uti bifogade stäm-

ningsmemorial Litt B. hvilket jag på herr kyrkoherdens uppmaning afgifvit och hvarå jag härmedelst i ödmjukhet mig åberopar, och den omständigheten, att en afskrift af attesten blifvit ingifven till pastors-embetet i Catharina, är af lika litet inflytande, som den, om herr v. pastor Utterström skulle än hafva omtalt för mig detta förhållande, hvilket jag likväl icke kan påminna mig och således icke eller medgifva. Den bevisning åter herr kyrkoherden derutaf velat draga, eller att jag skulle, genom underlåtenhet att klandra en sådan olaglig förlofning, hafva medgifvet den, är emellertid alldeles falsk och förnuftsvidrig, enär lagen väl utsätter uti 3 kapitlet 1 §. Giftermålsbalken, att en i annan form än nämnde lagrum bestämmer åstadkommen fastning är ogild, då giftoman derå kärar, men deremot icke något lagrum finnes, som utsätter någon preskriptionstid för klanders anställande, ännu mindre någon skyldighet för giftomannen att klandra en sådan fastning som uti 3 §. af samma kapitel omoömses, eller då någon annan än giftomannen västar, hvilket åter nu varit händelsen. Enär jag alltså torde härigenom hafva fullkomligen skingrat hr kyrkoherdens härutinnan tillkännagifvne, för att begagna dess egna ord, — *"sjelfförvittelse, beklaglig eller lastvärd i samma mån den ej är tillgänglig för öfvertygande skäl,"* så torde äfven i och med detsamma, stället för hr kyrkoherdens förmenande, att min dotters häfdande skulle utgöra ett ägtenskap, som han var lagligen förpligtad att med vigsel fallborda, vara fullständigt undanröjdt, helst då nu mera är upplyst och vid lysningens utfärdande af hr kyrkoherden noggsamt var känt det någon laglig trolofning icke egt rum, och att, äfven, om en sådan funnits, hr kyrkoherden icke egde, enligt hvad här ofvan i 2:dra punkten är utredt, någon rätt ännu mindre någon skyldighet, att utfärda lysningen, innan jag sex veckor förut blifvit derom tillsagd, och i händelse af min vägran ej förr än Konungens befallningshafvandes beslut i frågan blifvit meddelad, och vågar jag därför, i motsats af hvad hr kyrkoherden yttrat, hysa den öfvertygelse det icke någon prestman, inom vårt fädernesland finnes nog enfalldig eller nog pligförgäten, för att i sådant sakens skick icke vågra den af hr kyrkoherden ensamt beviljade lysningen.

Det andra af hr kyrkoherden, så hufvudsakligt ansedda stödet för hans åtgärd, eller det bevis som pastors-embetet i Catharina den 22 April 1847 utfärdadt är ännu mera bräckligt än det föregående, ty detta bevis innehåller alldeles icke, att min dotter var *lugligen* trolofvad med hr löjtnant Freidenfelt, utan endast, att enligt ofvannämnde vittnesattest af hrr Liljensparre m. fl. en trolofning skulle egtrum, hvarförutan, och som det vill synas i afsigt att undanrödja all anledning till misstag härutinnan, det i nämnde betyg blifvit uttryckligen tillkännagifvit, det tvist uppstått rörande deras (min dotters och löjtnant Freidenfels) fullbordan af ägtenskap mellan sistnämnde hr löjtnant Freidenfelt och hennes fader, Trädgårdsmästare-åldermannen Bergqvist, samt att inför Pastors-embetet icke blifvit styrkt, det Kämnersrättens utslag i samma rättegång vunnit laga kraft. Detta betyg horde således, långt ifrån att förleda, tvärtom varna hr kyrkoherden för vådan utaf, att medgifva någon lysning förrän han om den tillkännagifna rättegången erhållit erforderlig kännedom, och mitt yrkande i denna punkt det hr kyrkoherden som sålunda vigt dem, hvilka enligt uttryckliga förbudet uti 2 kap. 10 §. Gifteimåls balken icke ega att ägtenskap med hvarandra bygga, bör derföre lagligen ansvara, äfvensom vigseln för ogild förklaras, står alltså ännu fast och ovederlagt.

4:o Hr kyrkoherdens försvar mot 4:de anklagelsepunkten är så svagt, att det icke behöfver vederläggas, men den härutinnan åtalade lagstridighet har under rättegången erhållit en ännu svårare beskaffenhet derigenom, att hrr Ekeustjerna och Stackelberg, inför Kämnersrätten upplyst hvad hr kyrkoherden Ekdahl icke eller direkte kunnat förneka, eller att de, utan all egen kännedom om förhållandet och således endast i förlitande på hr kyrkoherdens försäkran det de dervid ingenting riskerade, låtit öfvertala sig till det sanningslösa vittnesbördet.

5:o För den i 5:te punkten åtalade förseelse har hr kyrkoherden icke eller föregifvit någon giltig ursäkt ty hr kyrkoherden förmenande, det jag skulle förverkat lysningsförbudet, derigenom, att jag icke låtit tillstålla honom den om lysningens ogillande uttagna stämningen, äfvensom Kongl. Öfverståthållare-embetets kenslies god-

kännande af borgen, är en ny förvillelse, som hr kyrkoherden låter komma sig till last, enär ingen lag föreskrifver dessa handlingars delgifvande åt presten, hvilken det i alla fall icke, utan endast domstolen tillhör att pröfva, huruvida lagens föreskrift, dervid blifvit iakttagen eller icke.

Emellertid får jag, med i ödmjukhet bifogad handling Litt. C. styrka att den föreskrifna stämningen icke allenast blifvit inom rätter tid utverkad, utan ock af domstolen godkänd, samt med närlagde handling Litt. D. ådagalägga, att den borgen, öfver hvars inlemnande till Kongl. Öfverståthållare-embetets kansli jag redan den 3 sistlidne Januari lemnade hr kyrkoherden vederbörandes bevis, verkligt var af vederbäftiga män utgifveo, ehuru 7:de kap. 3 §. Giftermåls-balken icke en gång föreskrifver något sådant.

Hr kyrkoherdens framställning åter, att de vid förbudstillfället af mig medhafde "2:oo män" skulle vara jäfvide, gränisar nära till barnslighet, enär i afseende härå, ännu ej någon tvist uppstått och hädanefter icke sannolikt kan uppstå, hvaruti deras hörande såsom vittnen erfordras, och sålunda någon pröfning, huruvida de då kunna vara jäfaktige eller icke, hvilken pröfning naturligtvis tillkommer domstolen, men icke hr kyrkoherden, ännu icke kommit och troligen icke eller kommer i fråga. I alla fall är hr kyrkoherdens, i denna punkt åtalade förvillelse af mindre vikt för sjelfva saken, enär äfven utan detta förbud, hr kyrkoherden varit oberättigad, att verkställa både lysning och vigsel. Den tjänar således hufvudsakligen endast till ytterligare bevis på den, nästan otroliga grad af pligtför-gät-nhet hr kyrkoherden i denna affär låtit komma sig till last.

6:o. Min i 6:te punkten framställda förmodan har enligt hvad jag redan förut erindrat fullkomligen besannat sig, och som jag äfven häröfvan begagnat och än ytterligare ernar begagna mig af, mitt i samma punkt gjorda förbehåll, så torde i anledning häraf någon ytterligare utveckling af förhållandet icke för det närvarande erfordras.

Jag bör likväl icke lemna oanmärkt den, emot religionen och allmänna sedligheten stridande öfvikelse, som hr kyrkoherden tillåtit sig, då han med den förblomerade benämningen af *civill ägtenskap* gifver en sorts helgelse åt

uttryckligen förhjuden sammaafsnad emellan ogifta personer af olika kön.

Att hr löjtnant Freidenfelt och hr kyrkoherdens vid Kämnersrätten begagnade rättegångsbiträde, tillåtit sig en sådan afvikelse, har jag ansett vara consequent med deras öfrige läror, men att de skulle hemtat slöd derföre från en ledamot af fäderneslandets presterskap, och att hr kyrkoherden Ekdahl skulle vara upplönare till denna benämning, har jag icke förrän nu kunnat föreställa mig. Emellertid måste jag finna orsaken till min dotters felsteg dels uti tillställningen af den falska förlofsningen och dels uti den tröst hr kyrkoherden så egenkärt berömmar sig af att hafva lemnat henne, och som synes egentligen hafva bestått deruti, att hr kyrkoherden, genom sin instiktelse af civilt ägtenskap narrat henne att tro, det hennes kländervärda umgängelse med löjtnant Freidenfelt verkligen utgjort ett ägtenskap, och till hvilken hög grad denna af hr kyrkoherden henne bibragte förvillelse intagit hennes sinne, visar i ödmjukhet bifogade handling Litt. E. hvaraf tillika upplyses det jag, icke såsom hr kyrkoherden söker insinera, underlåtit att återkalla min dotter från hr löjtnant Freidenfelt, ehuru jag, i olikhet med hr kyrkoherden, icke ansett Kongl. poliskammaren vara den auktoritet, hos hvilken en om sitt barns heder angelägen fader bör i sådant afseende söka handräckning.

Visserligen förekommer ofta i romaner och äfven i lefvernesbeskrifningar berättelse derom, att rika och mäktiga vällustingar begagna lägtänkta och sedeslösa varelser till verktyg för tillställningen af falsk och ogiltig förlofning eller vigsel, för att sålunda förvilla och förföra de oskyldiga offren för deras spekulationer, men att hr löjtnant Freidenfelt skulle vid slutet som jag vill tro, af hans långa, slippriga och så oändligen många gånger misslyckade vandring på den spekulativa kärlekens bana, kunna förmå personer af ett, i jemförelse med honom vida öfverlägset anseende, att dels låta till medel för hans ändamål begagna sig, och dels nedlåta sig till hans förespråkare, äfvensom att på sätt hr kyrkoherden Ekdahl nu gjort för hans räkning vedervåga sitt eget embete, är så förvånade, att icke en gång hr löjtnant Freidenfelts många

kreditorers derigenom sponerade intresse, kan antagas för
att utgöra enda bevekelsegrunden. — — — — —

Stockholm den 7 Mars 1848.

Sven Bergqvist,
Trädgårdsmästare.

D) "Att Trädgårdsmästare-åldermannen Sven Bergqvists dotter, Maria Charlotta, född år 1823 den 14 Maj, är för nästlidet år 1847 mantals- och skattskrifven hos bemålde sin fader uti kvarteret Pelarebacken större, huset N:o 4 inom S:t Catharina församling, samt att de henne för samma år påförde krono-utskylder, blifvit af åldermannen Bergqvist inbetalde, intygas på hegäran, enligt taxerings-längden. Stockholm af Catharina församlings kronouppbörds-kontor den 4 Juli 1848,

M. Tallsten.
Kronouppbörds-kommissarie."

E) Afskrift.

*Utdrag af Protokollet hållit uti Öfverståthållare-
Embetets Kansli den 10 Januari år
1848.*

S. D. Till Öfverståthållare-embetets kansli hade trädgårdsmästare-åldermannen S. Bergqvist låtit den 3 i denna månad ingifva en så lydande ansökning. "Som för lidne gårdag inom Adolf Fredriks kyrka lysning skett till äkteenskap för min dotter Maria Charlotta Bergqvist med löjtoanten Fredrik Freidenfelt, utan att jag såsom hennes fader och giftoman dertill lemnat samtycke, så får jag härmedels till Kongl. Öfverståthållare-embetets kansli öfverlemnna borgen för den kostnad och skada, hvartill jag möjligen kunde blifva skyldig känd för inställelsen af den sälunda utan rätter giftomans samtycke beviljande lysning. Stockholm den 3 Januari 1848.

Sven Bergqvist.

Trädgårdsmästare (Sigill);

hvarvid bifogats följande borgenskrift.

Pres. i Öfverståthållare-embetets kansli den 3 Jan.
1848.

För den kostnad och skada, som åldermannen i trädgårdsmästare-embetet Sven Bergqvist kan blifva skyldig känd att gälda i och för inställelse af den lysning Pastors-embetet inom Adolf Fredriks församling här i staden, utan samtycke af bemäldte ålderman låtit verkställa för dess dotter Maria Charlotta Bergqvist till äktenskap med löjtnanten Fredrik Freidenfelt, gå undertecknade, en för begge och begge för en, i laga borgen. Stockholm den 3 Januari 1848.

J. E. Öhman,
Hufvudman för trädgårdsmästare-
societeten.

C. Wassberg,
Trädgårdsmästare.
(Sigill).

Att trädgårdsmästarna hrr Johan Eric Öhman och C. Wassberg erkänt innehället af ofvanstående borgen och derunder egenhändigt tecknat sina namn, intyga, såsom vittnen, C. A. L'Orange, Anders Lundelius,
Auditör. Traktör.

Vid upprop af detta ärende, som till i dag blifvit utsatt, inställde sig för sökanden, enligt fullmakt, auditören L'Orange tillika med löftesmännen, direktören Öhman och trädgårdsmästaren Wassberg, äfvensom förre kapitenen C. A. Silfverhjelm tillstädeskom i egenskap af ombud för löjtnanten Freidenfelt, på grund af företedd så lydande fullmakt: "Fullmakt för hr kapten Carl Silfverhjelm att föra min talan och bevaka min röst vid inför Kongl. Öfverståthållare-embetet i Stockholm företagen pröfning, enligt af den borgen, hvilken derstädes af trädgårdsmästaren Sven Bergqvist blifvit nedsatt såsom prestandum för det lysnings- och äkens-kaps-förbud bemälte trädgårdsmästare denna månad anmält hos pastors-embetet i Adolf Fredriks församling i afseende å fullbordan af äktenskap emellan undertecknad och ofvannämnde trädgårdsmästares dotter, erkännande jag i alla delar hvad ombudet å mina vägnar gör och låter. Stockholm den 10 Jan. 1848.

Fredrik Freidenfelt.

Löjtnant. (Sigill).

Efter uppläsande häraf, och sedan direktören Öhman samt trädgårdsmästaren Wassberg erkänt deras borgen,

anmärkte kaptenen Silfverhjelm, att löftsmännens vederhäftighet icke blifvit tillstyrkt af Rådhusrätten här i staden, samt anhöll i öfrigt om uppskof med detta ärende, på det löjtnanten Freidenfelt måtte blifva personligen hörd; hvilket åter i allo bestreds af auditören L'Orange, som ansåg någon annan åtgärd i detta mål, icke kunna af Öfverståthållare-embetets kancellie vidtagas, än att meddela bevis öfver ingifvandet af borgen, derom han ock å sin hufvudmans vägnar anhöll, enar stämning till vederbörlig domstol redan vore å Freidenfelt uttagen; och då något vidare nu icke anfördes, företog Öfverståthållare-embetets kancelli målet till afgörande och

Resolverade:

Som Öfverståthållare-embetets kancelli anser direktören Ohman och trädgårdsmästaren Wassberg vederhäftige för hvad de genom ifrågavarande deras borgen sig åtagit, finner Öfverståthållare-embetets kancelli något enskildt bevis derom från Rådhusrätten icke erforderas; och som uti sak af denna beskaffenhet någon annan åtgärd, jemlikt stadgandet i 7 kap. 3 §. Giftermåls-balken Konungens befallningshafvande icke tillkommer, än att mottaga den borgen, som bör ställas af den, hvilken vill jäf emot äkten-skap göra, anser Öfverståthållare-embetets kancelli kaptenen Silfverhjelmns begäran att löjtnanten Freidenfelt måtte vardas i målet hörd, destomindre förtjena afseende, som Silfverhjelm företedt Freidenfelts fullmägt att i detta mål föra dennes talan och bevaka hans rätt och Silfverhjelm således varit obetaget att anföra hvad han aktat nödigt, kommande den ingifne borgensskriften att hos Öfverståthållare-embetets kancelli förvaras, samt bevis öfver inlämnandet deraf, att genom utdrag af protokollet sökanden meddelas.

Häremot anmälde kaptenen Silfverhjelm missnöje, och underrättades, att ändring i berörde beslut, kan sökas hos Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt före klockan tolf å femtonde dagen härefter morgondagen oräknad. Afstrafde
Ut supra

In fidem

Fredrik af Wannqvist.

Lika lydande med originalet intygar

Joh. Waldegren.

Carl Em. Qvedtinburg.ⁿ

Följande uti Kämnersrättens protokoll för den 14 sistl. Mars till en del intagne utdrag af Justitie-kollegii protokoll för den 20 Maj och 3 Juni 1847, hvilket enligt karrandens begäran skulle här i sin helhet intagas och lydte sålunda.

Afskrift.

Utdrag af Protokollet, hållet hos Stockholms Stads Justitie-kollegium och Förmyndare-kammare följande dagar år 1847.

Den 20 Maj. S. D. Ljtnanten Fredrik Freidenfelt hade till kollegium ingifvit en ansökning af följande lydelse:

"Till Stockholms Stads Justitie-kollegium och Förmyndare-kammare!

På grund af i styrkt afskrift närslutne attest, hvilken styrker att jag redan är stadd i civilt äktenskap med hr åldermannen Bergqvists dotter Maria Charlotta, och då jag derigenom, så väl med afseende å min trolofvade hustru, som vårt gemensamma barn, eger en oestergillig pligt att vårda och tilise förvaltningen af hennes ärftda egendom, och i allo vara hennes målsman, för jag vördsamt anhålla, icke allenast att vara förordnad som medförmyndare för henne, utan ock att hr åldermannen J. Gimberg ifrån det uppdrag han hittills i sådant afseende innehåft, varder befriad och entledigad; jag anser mig härtill desto kraftigare uppmanad, som, utom de skäl dem jag redan därför anført, herr åldermannen Bergqvist är gammal och svag, ur stånd att vårda så väl sin egen som sina barns vidlyftiga fasta egendom, hvilken årligen gått och går till sitt förfall, under det herr åldermannen till sina barns uppenbara skada och förläng, och utan att hr åldermannen Gimberg som medförmyndare deruti sökt befrämja rättelse, i strid med lagens bestämda föreskrift åsidosalt göra afskifte emellan sig och sina barn, utan fortfarande med

dem lefvat och än lefver i oskiftadt bo. Stockholm den
19 Maj 1847.

Fredr. Freidenfelt,

Förste löjtnant vid Kongl. Wermlands
fältjägare-regemente, kammarpage hos
Kongl. Maj:t.

Uti förestående min trolofvade kära mans ansökning
förenar jag mig till alla delar.

Charlotta Bergqvist.

(Sigill).

Vid denna ansökning var fogadt ett så lydande be-
vis: "Att hr löjtnanten m. m. Fredr. Daniel Freidenfelt för-
lidne gårdag uppdragit hr kyrkoherden N. J. Ekdahl att
kyrktaga hans trolofvade hustru Maria Charlotta Bergqvist,
varder af oss undertecknade, vid förrättningen begge på
en gång närvarande vittnen, betygadt, under edelig för-
pligtelse. Stockholm den 14 Maj 1847.

Mar. Solberg,

Grosshandlare.

(Sigill).

Hjalmar Stackelberg,

Löjtnant vid Lifbev.-regementet.

(Sigill).

På grund af ofvannämde hr löjtnant F. D. Freiden-
felts anmodan har jag den 13 dennes såsom äkta hustru
kyrkotagit Maria Charlotta Bergqvist, som härmed bety-
gas. Stockholm den 15 Maj 1847.

N. J. Ekdahl,

P. i Ad. Fr. (Sigill).

Lika lydande med föreviste originalet intygar

Ex officio,

G. Djurberg,

Stadens aktuarie.

Då detta mål till handläggning påropades, inställde
sig sökanden genom skriftligen befullmäktigade ombud,
löjtnanten Carl Silfverhjelm, äfvensom trårgårdsmästare-
äldermännen Sven Bergqvist och Johan Petter Gimberg,
hvarvid och sedan ofvanberörde handlingar blifvit uppläste,
Bergqvist, med bestridande af bifall till ansökningen för-
klarade att ehuru Stockholms Kämnarsrätts 4:de afdelning
medelst dom den 18 Augusti 1845 ansett löjtnanten Frei-
denfelt berättigad, att, derest laga jäf ej skulle framdeles
deremot yppas, ingå äktenskap med Maria Charlotta Berg-

qvist; likväl och som frågan derom, hvilken vore på Stockholms Rådusratts pröfning beroende, ännu icke vore genom laga kraftvunnen dom slutligen afgjord, ansåg Bergqvist Freidenfelt icke ega någon talan i afseende på förvaltningen af hennes modernearf.

Gimberg förmålde härefter att han för sin del icke eftersträfvade att vada bibehållen vid sitt för nämnda Maria Charlotta Bergqvist innehafda förmynderskap, dermed allenast besvär och obehag vore förenadt, utan gerna önskade blifva detsamma qvitt, så framt kollegium funne skäligt bifalla ifrågavarande ansökning; hvarefter och då något vidare icke afhöordes, parterne tillsades att kollegium ville Thursdagen den 3 nästinstundande Juni kl. 12 på dagen afkunna sitt utslag i saken, ehvad de sig intunno eller ej.

Sedan vederbörande afträdt, tog kollegium målet i öfvervägande och förenade sig om följande

Utslag:

Då icke någon giltig orsak blifvit anförd, som kan föranleda dertill att åldermannen Gimberg bör skiljas från sin hittills innehafde befattning, att jemte åldermannen Bergqvist vara förmyndare för dennes ogifta dotter Maria Charlotta Bergqvist, samt löjtnanten Freidenfelt, därför att han henne lägrat och sedermera låtit intaga henne i kyrkan som sin äkta hustru ingalunda förvärfvat sig rätt framför Gimberg att komma i årnjutande af förtroendet att vara hennes förmyndare, helst det beslut, hvarigenom löjtnanten förklarats berättigad att med henne bygga hjone-lag ännu icke vunnit laga kraft; alltså finner Justitie-kollegium och Förmyndare-kammaren skäligt den af löjtnanten Freidenfelt gjorda ansökning att ogilla.

Den 3 Juni.

S. D. I närvaro af löjtnanten Silfverbjelm äfvensom åldermännen Bergqvist och Gimberg afsades Justitie-kollegi och Förmyndare-kammarens i protokollet för den 20 sistl. Maj intagne utslag, i anledning af löjtnanten Freidenfelts anhållan att vara till förmyndare förordnad, för Maria

Charlotta Bergqvist, derefter samtliga vederbörande afträdde. År och dag är föreskrifne.

På Kollegii vägnar:

August Rundqvist.

Med originalet ordagrant lika lydande, betygar

Joh. Waldegren.

Carl Em. Qvedlinburg."

Hr auditören L'Orange som förklarade sig icke hafva något att erinra i fråga om hr kaptenen Silfverhjelm's skiljande från det af honom i detta mål innehafde ombudsmännaskap, yrkade att, i följd af hvad nu förekommit, hr löjtnanten Freidenfelt och kärandens dotter måtte kallas till personlig inställelse hos rätten en annan dag; och fann Kämners-rätten skäligen uppskjuta målet till nästa Tisdag den 1 Augusti klockan Elfva förmiddagen, till hvilken tid, sedan hr kaptenen Silfverhjelms nu frånträd det fullmäktigskap han i detta mål innehafte, hr löjtnanten Freidenfelt och kärandens dotter skulle kallas till inställelse hos Kämners-rätten, börande hr auditören L'Orange vid samma tillfälle inföna sig, hvarom vederbörande underträttades. Afträdde. År och dag, som förr skrifvet står.

På Kämnersrättens vägnar:

Th. Schöldberg.

Utdrag af Protokollet hållit hos Stockholms Kämneretts Tredje afdelning den 15 Augusti 1848.

S. D. I följd af Kämners-rättens beslut den 1 i denna månad påropades de tvänne hos Kämners-rätten anhängiga, i sammanhang med hvarandra behandlade mål, emellan dels trädgårdsmästaren Sven Bergqvist å ena, samt hr löjtnanten Fredrik Daniel Freidenfelt och Bergqvists dotter Maria Charlotta Bergqvist med flera, å andra sidan, angående återgång af giftermål emellan hr löjtnanten Freidenfelt och Bergqvists hemälde dotter m. m., dels träd-

gårdsmästaren Bergqvist, på den ena sidan, samt hr löjtnanten Freidenfelt och hr Krigsrådet C. G. Dahlfelt m. fl. å den andra, angående Bergqvists påstående att en emellan nysshemalde hr löjtnanten och Bergqvists förenämnda dotter tillkommen trolöfning måtte förklarås ogillig m. m., dels och trädgårdsmästaren Bergqvist på den ena, samt hr löjtnanten Freidenfelt, å andra sidan, angående ogillande af utfärdad lysning till äktenskap emellan ofstänämnda hr löjtnant och Bergqvists meranämnda dotter. Men dervid inställde sig endast Bergqvists ombud hr auditören C. A. L'Orange, hvilken yrkade att hr löjtnanten Freidenfelts och kärandens dotters fullmäktig, vice notarien C. A. Zethreus måtte kallas till en annan dag, med föreläggande att vid lämpligt vite återställa kärandens skriftliga slutpåstående, jemte dervid fogade handlingar och vid äfventyr af förlust utaf vidare rätt dertill slutlig förklaring afgifva; och beslöt Kämners-rätten att utställa målets vidare behandling till Tisdagen den 29 i denna månad klockan Ellofva förmiddagen, å hvilken tid, då hr auditören L'Orange hade att iofinna sig, vice notarien Zethreus borde, vid vite af Tre riksdaler 16 sk. banko, återställa de honom vid förra rätttegångs-tillfället delgifna handlingar, samt hr löjtnanten Freidenfelt och kärandens dotter åläge, att i målet anföra hvad de ytterligare kunde akta nödigt, vid äfventyr, att målet eljest komme att på för handen varande skäl afgöras; derom Zethreus skulle underrättas, och hvilket för herr auditören L'Orange afsades; hvarefter hr auditören afträdde.

Efter någon stund förekom, efter anmälan, vice notarien Zethreus; och blef om Kämnersrättens ofvanberörde beslut underrättad. Afträdde, år och dag, som förr skrifvet står.

På Kämnersrättens vägnar:

Th. Schöldberg.

Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätts utslag uppå de besvär trädgårdsmästare-åldermannen Sven Bergqvist anført deröfver, att Öfverståthållare-embetets kansli, hvarest karta-sigillata-ombudsmannen M. Lundgren, såsom efter öfverlåtelse, innehafvare af den rätt, löjtnanten Fredrik Freidenfelt och "Charlotta Freidenfelt född Bergqvist" egde, sökt att, på grund af 5:te punkten uti en den 7 Oktober 1847 efter Bergqvist aflidne hustru upprättad arfsförening, hvarigenom åldermannen Bergqvist skulle förbundit sig att till sin dotter Charlotta Bergqvist för de henne enligt arfskifte tillkommande fastighets-andelar efter hennes moder betala Fyralusende femhundade Riksdaler banko, åldermannen Bergqvist måtte vid tvång af utmätning förpligtas nämnde summa jemte ränta och ersättning för lagsökningskostnaden genast utgifva, emot det att Bergqvist undfinge köpebref å nämnde andelar, och bevis att de samma icke vore af Charlotta Bergqvist och löjtnanten Freidenfelt graverade, har, genom utslag den 5:te sistlidne Juni, förklarat, att då, till följd af omförmälde emellan arfvingarne efter åldermannen Bergqvists aflidna hustru Johanna Christina Bergqvist född Holmgren upprättade, af Justitie-kollegium och Förmyndare-kammaren medelst laga kraft vunnet beslut den 7:de Oktober 1847 till esterrättelse fastställde arfsförening, åldermannen Bergqvist åtagit sig att i händelse hans dotter Maria Charlotta Bergqvist skulle i äktenskap inträda, så snart detta skedt till sig lösa den henne enligt arfsskifte efter hennes hemälda moder såsom arf tillfallne en tiondedel i sterbhusets samtliga i protokollet uppräknade fastigheter för en kontant köpeskilling af fyra tusen femhundra Riksdaler banko, utan afdrag för den skuld hvarmed hennes andel i fastigheten N:o 2, i kvarteret Tanto större, skulle vara besvärad, samt styrkt och obestriddt vore att löjtnanten Freidenfelt den 16:de Januari innevarande år blifvit med Maria Charlotta Bergqvist i äktenskap sammanvigd, vid hvilket förhållande, oansedt den af åldermannen Bergqvist vid Stockholms Kämnerrätt

väckta talan om upphäfvande af samma äktenskap, vore på hemälde rätts pröfning beroende, löjtnanten Freidenfelt borde anses vara sin hemälde hustrus rätte målsman, intill dess äktenskapet blifvit i laga ordning upplöst, eller annorlunda i sådant häseende förordnats, kunde åldermannen Bergqvist icke undgå, att på sätt han i förenämnde arfsförening sig åtagit, inlösa Maria Charlotta Bergqvists andel af de uti ofvanberörde arfskifte omnämnde fastigheter för den af honom utfäste köpeskillning Fyratusenfemhundra riksdaler banco; i följd hvaraf Bergqvist ålades, att emot erhållande af behörigt köpebref å ifrågavarande fastighetsandelar och bevis derjemte att de icke blifvit af makarne Freidenfelt med gäld besvärade, till ombudsmannen Lundgren, såsom efter öfverlåtelse innehafvare af deras rätt, genast gälda fordrade beloppet Fyratusende Femhundra riksdaler banco, jemte fem procent årlig ränta derå, ifrån lagsöknings dagen den 14 sistlidne April, till dess penningar erlades, äfvensom att med Åtta riksdaler Trettiotvå skillingar samma mynt lagsökningskostnaden ersätta, vid påföljd af utmätning, dertill vederbörande exekutionsbetjente, vid påfordran egde att handräkning i laga ordning meddela. Öfver hvilka besvär ombudsmannen Lundgren sig förklarar, hvarest åldermannen Bergqvist med påminnelser inkommit. Gifvit i Stockholm 4 September 1848.

Kongl. Hofrätten har de vaxlade skrifter sig föreläsas låtit, och som åldermannen Bergqvist, med bestridande af krafvet emot detsamma invändt, dels att då Bergqvist, medelst stämning till Stockholms Kåmnersrätt gjort talan anhängig om ogillande och upphäfvande af den vigsel hvarigenom, enligt kyrkoherden Ekdahls den 16 Januari innevarande år afgifne betyg, Bergqvists dotter Maria Charlotta vore med löjtnanten Freidenfelt i äktenskap förenad, kunde, innan denna på domstols pröfning beroende tvist blifvit genom slutlig dom afgjord, löjtnantens sjelftagna målsmanskap för Bergqvists dotter icke anses ostridigt, lika litet som löjtnanten egde med hennes modernearf taga befattning eller ens affordra Bergqvist redo

och räkning derföre, dels ock att, i hvad fall som helst, Bergqvist genom 5:te punkten af omförmälda arfsförening icke ovilkorligen till någon betalnings-skyldighet sig förbundit, utan endast utfäst att till sig lösa dottrens ärfda fattighets-andelar, och att förr än köp derom blifvit i laga ordning upprättadt och Bergqvist förklarats skyldig att i sådant köp ingå, hvilket icke skulle tillkomma Öfverståthållare-embetets kansli att pröfva, Bergqvist icke voro pligtig att någon köpeskilling utgifva; alltså finner Kongl. Hofrätten, med ändring af öfverklagade utslaget, det af ombudsmannen Lundgren emot åldermannen Bergqvist nu väckta fordrings-anspråk vara af tvistig beskaffenhet, så att dermed icke utmättningsvis förfaras kan, utan eger Lundgren att, jemlikt 2 kap. 5 § Utsöknings-balken, hos domaren taga stämning å sin vederpart inom natt och är härefter, eller vare all talan i målet qvitt; kommande, vid sådan målets utgång, parterne, likmätigt 21 kap. 4 §. Rättegångs-balken, att vidkännas hvar sina kostnader. Åt och dag som förr skrifvet står.

Få den Kongl. Hofrättens vägnar:

(Sigill).

C. L. Landin.

G. Schöne.

6.

STOCKHOLMS STADSMUSEUM
BILDARKIVET

A $\frac{167}{45}$